Issued on 29-6-61

Volume. XI

No. 2

6th December, 1960
(Tuesday)
15th Agrahayana 1882 S.E.

Andhra Pradesh Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

Part II—Proceedings other than Questions and Answers

CONTENTS

	Pages
Calling attention to matters of urgent public importance: ...	70–79
re: Boat Tragedy in Vamsadhara River	
re: Strike notice by Highways Workshop Employees in Vijayawada.	
re: Irregularities in the distribution of Ammonium Sulphate.	
re: Cancelling Air Service from Hyderabad to Visakhapatnam.	
Papers Laid on the Table of the House: ...	79–80
Appropriation Accounts of the Government of Andhra Pradesh for 1958-59 and the Audit Report, 1960.	
Appropriation Accounts of the Government of Madras for 1958-59 and the Audit Report, 1960.	
Finance Accounts of the Government of Andhra Pradesh for 1958-59 and the Audit Report, 1959.	
Discussion on: ...	80–115
The Draft Third Five Year Plan of the State.	
Point of Order: ...	115–119
re: The Andhra Preservation of Private Forests (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1960.	

NOTE: *at the commencement of the speech denotes confirmation not received in time from the Member.

Printed by Ajanta Printers, Secunderabad,
for the Director, Government Printing Press, Hyderabad-A.P.

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

Part II–Proceedings other than Questions and Answers]

OFFICIAL REPORT

Eighth day of the Eleventh Session of the

Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, the 6th December, 1960

The House met at Nine of the Clock

[*Mr. Speaker in the Chair*]

QUESTIONS AND ANSWERS

(SEE PART I)

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re: Boat Tragedy in Vamsadhara River

శ్రీ పి రాజగోపాలనాయుడు (తపనంపల్లి) వంశధార నదిపై పడవ ప్రమాదం జరిగింది చాలామంది చనిపోవటం జరిగింది 5 శవాలను మాత్రము పైకి తీయగలిగారని తెలుస్తున్నది ఇంకా ఏమైనా శవాలు ఉన్నవేమోనని పరిశీలన చేస్తున్నారు ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం గట్టి చర్యలు తీసుకోకపోతే లాభంలేదు ప్రతిసారి పడవ ప్రమాదం జరగటం, ఎంతోమంది చనిపోవటము జరుగుతున్నది. ఇప్పటికి సుమారు పది పడవ ప్రమాదాలు జరిగినవి ఆ పడవ ప్రమాదం గురించి చీఫ్ మినిస్టర్ గారు సమాచారం తెలపాలని కోరుతున్నాను.

**The Chief Minister (Sri D. Sanjivayya)*: Sir, It is reported that on 7-11-1960, and not 13-11-1960 as reported, there was a Kartika Somavaram, the third Monday of Kartika festival; of local importance, at a thousand-year old Saivaite temple on the banks of the Vamsadhara river at Mukhalingam in Patapatnam Taluk, Srikakulam District. The festival does not draw any appreciable crowds from outside; yet it is an important day of prayer in the area. On the morning of 7-11-1960 a boat carrying 20 to 25 passengers started

from Vamsadhara on the opposite bank towards Mukhalingam. The river was 6 to 7 feet deep. But there was a deep pond during the course of the river setting up cross-currents. The boat touched this current and drifted away a little from its course. Some of the women passengers got alarmed. Under the impression that the boat was misbehaving and that they could easily jump out and walk away since the river was apparently not very deep, they attempted to get up and their movements upset the balance of the boat and it toppled over. The toppled-over boat in its motion hit some of the passengers on their heads who attempted to jump out. There was commotion. Most of the passengers swam and waded their way from the place of accident. Some of the passengers waiting at Vadavalasa end jumped into the river to rescue the passengers but in a short time it was discovered that 2 passengers were caught up in the whrilpool and were drowned and later enquiries revealed that 2 more were missing. The four dead bodies were traced subsequently. On receipt of information the local police registered a case and intimated superior officers. The Deputy Superintendent of Police and Superintendent of Police, Vizianagaram, inspected the scene of accident. The S.D.M , Srikakulam, was also present during the enquiry The S.P S. reported that the boat is new and is carved out of solid wood. The Assistant Engineer District Board (now Zilla Parishad) is reported to have opined that the boat was in very sound condition and could take 25 passengers when the river was not in flood. It is further reported that though the temple at Mukhalingam attracted a number of pilgrims on that day, it canot be said that it is a big festival. This is not included in the list of festivals at Sarvakota Police Station and hence no police bondobust was provided at the temple on 7-11-1960 Even the Executive Officer of the temple is reported to have said that no police bondobust was necessary for this festival. The Superintendent of Police, Vizianagaram, who enquired into the case has come to the conclusion that it was a sheer accident for which nobody was responsible. He is of the view that if only the women passen-

gers had acted with a little more circumspection the accident could have been avoided. He has added that the S.D.M., Srikakulam, who was with him during the enquiry, is of the same view. The R.D O. is reported to have been taking steps for affording relief measures. The Collector of Srikakulam has been requested to communicate his views in the matter, which are awaited.

re : Strike notice by Highways Workshop Employees in Vijayawada

*శ్రీ వి విశ్వేశ్వరరావు (మైలవరం). అధ్యక్షా, ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థుల జీతాలు పెంచటానికై ప్రభుత్వం చాలాకాలం క్రితమే ఒక పేకమిటీని వేయటము, ఆ కమిటీ ఇచ్చిన రిపోర్టు ప్రకారం ఉద్యోగస్థుల జీతాలు పెంచటము జరిగినది. కాని, హైవేస్‌లో పనిచేసేవారికి గాని, పి డబ్ల్యు డి, ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్ట్‌మెంట్స్ వర్క్‌షాప్స్‌లో పనిచేసే వారికిగాని జీతాలు పెంచటం జరగలేదు హైవేస్‌లో 15, 20 సంవత్సరాలనుండి పనిచేస్తున్నవారికి కూడ రోజు జీతం లెక్కనే జీతం ఇస్తున్నారు వారి జీతం పెంచటానికి ప్రయత్నం చేయటం లేదు. ఈనాడు వర్క్‌షాప్‌లో పనిచేస్తున్నటువంటి కార్మికులు 30 మంది ఉన్నారు ఇంతవరకు వారికి కేటగిరైజేషన్ లేదు; ప్రొవెన్సిలైజేషన్ లేదు. లోగడ పి డబ్ల్యు డి క్రింద పనిచేస్తున్నటువంటి వర్కర్స్, ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంట్‌లో పనిచేస్తున్న వర్కర్స్, హైవేస్ డిపార్ట్‌మెంట్‌లో పనిచేస్తున్న వర్కర్స్—వీరందరూ కలిసి ప్రభుత్వానికి స్ట్రయిక్ నోటీసు ఇచ్చినపుడు, ఆనాడు ఉన్నటువంటి పి డబ్ల్యు డి మంత్రి, ముఖ్యమంత్రి, కార్మిక మంత్రి కలిసి సమాలోచనలు చేసి, వారికి హనుమంతరావు కమిటీ సిఫార్సుల ననుసరించి జీతాలు పెంచుతామని వాగ్దానం చేశారు. అయితే హనుమంతరావు కమిటీ సిఫార్సులు కేవలం తెలంగాణా ప్రాంతానికి మాత్రమే పరిమితమై ఉన్నవి. తెలంగాణాలో హైవేస్ వర్క్‌షాప్ అన్నది ప్రత్యేకించి లేదు. తెలంగాణాలో పి. డబ్ల్యు. డి వర్క్‌షాప్, ఎలక్ట్రిసిటీ వర్క్‌షాప్ ఉన్నవి. తెలంగాణాలోని ఎలక్ట్రిసిటీ, పి. డబ్ల్యు. డికి ఉన్నటువంటి వర్క్‌షాప్స్ వే ఆంధ్రకు కూడ విస్తరింపజేశారు. కాని హైవేస్ విషయంలో వారేమీ ప్రస్తావించలేదు. తర్వాత, పి. డబ్ల్యు డి, ఎలక్ట్రిసిటీ వర్క్‌షాప్స్ వర్కర్సుకు ఉన్నటువంటి రూల్సును, అక్కడ ఉన్నటువంటి కేటగిరిస్‌ను హైవేస్ షాప్ వారికి కూడ అనువర్తింపజేస్తామని ప్రభుత్వ వాగ్దానం చేసింది. కాని ప్రభుత్వం తాను చేసిన వాగ్దానాన్ని పాటించి వారి జీతాలు పెంచటానికై చర్యలు తీసుకో

లేదు గత రెండు మూడు సంవత్సరాలుగా ప్రభుత్వ యాజమాన్యంలోని అన్ని డిపార్ట్‌మెంట్స్‌యొక్క ఉద్యోగుల జీతాలు పెంచటం జరిగింది కాని హైవేస్ వర్క్‌షాప్‌లో పనిచేస్తున్నవారి జీతాలు పెంచటానికి ప్రభుత్వం ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోకుండా కాలాయాపన చేయటం జరుగుతున్నది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వంవద్దకు రాయబారం వెళ్ళటం, ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థుల దృష్టికి యీ విషయం తీసుకురావటం జరిగినప్పటికీ, ప్రభుత్వం ఇంతవరకు ఏమీ చర్యలు తీసుకోకపోవటం చాలా విచారకరము. తమ జీతాలు పెరగనందున హైవేస్ డిపార్ట్‌మెంట్ కార్మికులు ఆందోళన చెంది, రేపు 12 వ తేదీనుండి సమ్మె చేస్తామని నోటీసు ఇవ్వటం జరిగింది. పి డబ్ల్యు డి. ఎలక్ట్రిసిటీ వర్క్‌షాప్స్‌లోని కార్మికులకు ఏఏ కండిషన్స్ ఉన్నవో, అవే కండిషన్స్ హైవేస్ వర్క్‌షాప్ వర్కర్స్‌కు కూడ ఉన్నవికనుక, వారి జీతాలుకూడ పెంచటం కొరకు ప్రభుత్వం వెంటనే చర్యలు తీసుకొంటారని ఆశిస్తూ వారి సమ్మె విరమింప జేయాలని కోరుతున్నాను.

* నీటిపారుదల విద్యుచ్ఛక్తి శాఖలమంత్రి (శ్రీ ఎ సత్యనారాయణరాజు) : అధ్యక్షా, విజయవాడలో Transport Machinery workshop, Krishna Highways Division workers తరఫున Andhra Pradesh Employees Union Secretary ఈ దిగువ కారణాలవల్ల 12-12-60 ఉదయం 7 గంటల నుంచి సమ్మెచేయ తలపెట్టారని 25-11-60 వ తేదీన notice పంపించారు. Workshop వారి కోరికలు · (1) Pay Committee report యొక్క రెండవ భాగంలోని సిఫార్సులు వారికి వర్తింపచేయాలని, (2) పనివారిని provincialise చేయాలని, (3) ఉద్యోగ పరిస్థితులు విచారించాలని, 1956-57 సంవత్సరంనుంచి రావలసిన యింటి అద్దె, యితర భత్యములు చెల్లించాలని, (4) Central P. W. D. కి పంపించిన పనివారికి deputation allowance యిప్పించాలని, (5) షేక్ దావూద్, చేట్ల ఆదిశేషు అను పనివారలకు compensation యిప్పించాలని, (6) ధరావతు తిరిగి యిచ్చివేయాలని, Gratuity-provident fund లను యిప్పించాలని. Workshop వారు కోరిన మొదటి మూడు విషయాలు ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయి. అతిత్వరలోనే ఉత్తరువు జారీ కాగలవని మనవి చేస్తున్నాను. పనివారిని తరగతులుగా విభజించి వారి ఉద్యోగ పరిస్థితులు తేలినవెంటనే provincialisation సమస్య పరిశీలించడానికి వీలుఅవుతుంది. ప్రయాణ భత్యాలు వగైరాకూడ బకాయిలు ఏమి లేవని తెలిసినది. Pay Committee సిఫార్సులు పనివారికి వర్తించవు అసలు ఆ కమిటీ వారినిగురించి ప్రత్యేకంగా ఆలోచించడం జరగలేదు. అయినా కనీసపు వేతనం

చట్టంలోని 5 (1) (A) Section ప్రకారం రోడ్డుపనివారి, building పనివారల పరిస్థితులను విచారణచేయుటకు నియమించిన కమిటీవారి సిఫార్సులు యింకా ప్రభుత్వ పరిశీలనలోనే ఉన్నాయి Division లోని పనివారికి కూడ యివి వర్తిస్తాయి కొంతమంది గాంగ్ పనివారు, కొంతమంది చెట్లను పెంచువారు provincialise చేయబడడానికి ప్రతిపాదనలు కూడ ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయి సానుభూతితో ఆలోచిస్తున్నాం ఇందులో ఈ division పనివారు కూడ ఉన్నారు. ఇంటి అద్దె అర్హులైన ప్రతివారికి యిస్తూనే ఉన్నారు బకాయిలు ఎక్కడ ఉన్నా సత్వరంగా చెల్లించాలని ఆ ఆఫీసరులకు సుస్పష్టమైన ఉత్తరువులు యివ్వబడ్డాయి, సర్వీసు పుస్తకాలు ఉన్న ప్రతివారికి ఇంక్రిమెంట్లు యిచ్చారు, ఆ పుస్తకాలు లేనివారికి వెంటనేఏర్పాటుచేసి ఇంక్రిమెంట్లుమంజూరు చేసి వెంటనే చెల్లించాలని కూడ ఉత్తరువులు యిచ్చారు Central Public Works Departmentకు పంపించిన పనివారికి department వారు శెలవుజీతం, ఇతర భత్యములు యివ్వనందువల్ల పనివారికి deputation భత్యం ఇవ్వడం సంభవించలేదు నికరమైన compensation తేలేంతవరకు షేక్ దావూద్ పక్షమునకు రు. 9-8-0 యివ్వాలని ఉత్తరువులు యివ్వడం జరిగింది మొత్తం compensation కూడ త్వరలోనే తెల్పమని ఉత్తరులు జారీ చేయబడ్డాయి. చేట్ల ఆది శేషు విషయంలో ప్రభుత్వానికి యింతవరకు report రాలేదు! Chief Engineer గారిని వెంటనే report పంపమని కోరడం జరిగింది. Reminder కూడ యిచ్చినాము. Statutary case లు ఏమీలేవని తెలిసినది కావలసిన దానికంటె ఎక్కువగా వసూలుచేసిన ధరావతులు ముదరా యిచ్చివేయడం కూడ పూర్తిఅయినది మిగతా మొత్తానికి వడ్డీకూడ వస్తుంది కనుక Post Office Savings Bank లో వేసినట్లు తెలుస్తున్నది. Provident fund గురించి Union కోరిక విశదంగా లేదు దీని విషయంలో వివరాలు కూడ Union వారిని కోరాల్సి ఉన్నది. ఈ పరిస్థితులలో సమ్మె చేయాలని తలపెట్టిన వారి తలంపును ఉపసంహరించు కోవలసిందని కోరుతున్నాను.

re : Irregularities in the distribution of Ammonium Sulphate

Mr. Speaker : There is a motion under Rule 74 in the name of Sri V. Visweswara Rao to the following effect :

"The food production in the State has been affected adversely on account of the irregularities in the distribution of ammonium sulphate in the districts

and the failure to obtain in time the quota due to the State."

Sri Visweswara Rao will speak on the motion.

*శ్రీ వి విశ్వేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం ప్రణాళికలమీద ప్రణాళికలు ప్రకటించడం జరుగుతోంది. ఈ ప్రణాళికలకు మూలాధారం పంటలు ఎక్కువ పండించాలని. పంటలు ఎక్కువ కావాలంటే అమ్మోనియా సల్ఫేటు వంటి సేంద్రియపు ఎరువులు కావాలనేది ప్రభుత్వానికి తెలియని విషయం కాదు. మనం ఇప్పుడు మూడవప్రణాళికను కూడ discuss చేయబోతున్నాం. ఈ సందర్భంలో పంటలు ఎక్కువచేయాలని, మంచి విత్తనాలు, మంచి ఎరువులవల్ల ఎక్కువ పంట పండుతుందని ప్రభుత్వం చెప్పడం జరుగుతుంది. ఎరువుల విషయంలో ఈ సంవత్సరం చాల అన్యాయం జరిగింది. సరైనటువంటి రూపంలో పంపిణీ జరగలేదు. కేంద్రంనుంచి, మనకు రావలసినటువంటి కోటా 1,50,000 టన్నులు అనుకుంటాను. కాని మనకు వచ్చినది చాల తక్కువ, కృష్ణాజిల్లాకు 10వ వంతుకూడ రాలేదు అని మొట్టమొదట్లో అధికారులు చెప్పారు. ఏ తరుణంలో రైతులు అమ్మోనియం సల్ఫేటు ఉపయోగించాలో ఆనాటికి వచ్చినది 10% దరిమిలా వచ్చినదా లేదా అనేది నేను చెప్పలేను. August, September నాటికి వచ్చినది 10% మాత్రమే. ఈ 10% అమ్మోనియమును distribution కొరకు Co-operative societies కు యిచ్చారు. ఎవరెవరికి ఎంత ఇవ్వాలో నిర్ణయించే అధికారం జిల్లా పరిషత్తులకు ఇచ్చారు. వీరి యిద్దరిమధ్య co ordination లేకపోవడంచేత సకాలంలో సక్రమంగా ఈ పంపిణీ జరగలేదు. Marketing society వారిని distribute చేయమని జిల్లాపరిషత్తు orders పంపించింది. వారి orders ను ఖాతరుచేయని ప్రాంతాలు కొన్ని ఉన్నాయి. ఖాతరు చేసినప్పటికీ distribution proper గా జరగలేదని తెలుస్తున్నది. Card system ను introduce చేశారు. కార్డులు గ్రామాధికారులు యివ్వాలి. గ్రామాధికారులు రైతును 2 రూపాయలు యిమ్మనమని నిర్బంధిస్తున్నారు. 5 రూపాయలు కూడ యిమ్మని నిర్బంధించినటువంటి గ్రామాలు లేకపోలేదు. సొసైటీస్ కు యిచ్చినటువంటి అమ్మోనియము సల్ఫేటు సక్రమముగా పంపిణీకాని ప్రదేశాలు అనేకం ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు కృష్ణాజిల్లాలో బంటుమిల్లి rural bank ఉన్నది. ఆ బ్యాంకు ఉద్యోగస్థులు యిళ్ళదగ్గరపెట్టి బ్లాక్ మార్కెటు చేయబడుతోందని case పెట్టి D. A O. కు అప్పజెప్పడం జరిగింది. కోరంకి గ్రామంలో సొసైటీ ఉన్నది. ఆ సొసైటీ ప్రెసిడెంటు కొంతమంది రైతులకు యివ్వను అని నిరాకరించాడు. ఆ రైతు Deputy Registrar దగ్గరకు, Business

manager దగ్గరకు మార్కెటింగు సొసైటీ ప్రెసిడెంటు దగ్గరకు జిల్లా కలెక్టరు దగ్గరకు తిరిగినప్పటికీ అమ్మోనియా సల్ఫేటు తెప్పించుకోలేక పోయాడు ఈ విషయాన్ని మంత్రిగారిదృష్టికి, బెజవాడ వచ్చిన సందర్భంలో, తీసుకు వచ్చారు మనరాష్ట్రానికి కేటాయించినటువంటి అమ్మోనియా సల్ఫేటే చాల తక్కువ అదికూడ రైతాంగానికి సక్రమంగా పంపిణీ జరగలేదు. సొసైటీస్ కూడ card system ను సక్రమంగా అమలుజరపక యిష్టంవచ్చిన ప్రాంతంలో యిష్టంవచ్చిన విధంగా యివ్వడం జరిగింది mixture forms అనే పేరుతో అమ్మోనియాను ఎక్కువగా తీసుకువెళ్ళి black market చేయడం జరుగు తోంది. mixture forms కు direct గానే కోటాలు ఉన్నాయి దానిని అంతాకూడా black market లో అమ్మడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు సొసైటీస్ నుంచి తీసుకువెళ్ళి అమ్ముతున్నారో లేక యితరప్రాంతాలనుంచి తీసుకువచ్చి అమ్ముతున్నారో తెలియదుగాని black market లో స్వేచ్ఛగా 90, 95 రూపాయలవరకు అమ్మడం జరుగుతూవచ్చింది. వ్యవసాయ పంటలను అభివృద్ధి చేయాలనేటప్పుడు ఎరువులు చాల అవసరం ఇందులో అమ్మోనియా సల్ఫేటు చాల ముఖ్యమైనది. సకాలంలో క్రమమైనచర్య తీసుకుని ఎరువులను రైతాం గానికి అందించే బాధ్యతమాత్రం ప్రభుత్వం తీసుకోవడం లేదు. పంటలు పండిం చండి అని ఉపన్యాసాలు యివ్వడం మాత్రం జరుగుతున్నది. టన్నులలో లెక్కలు కనపరుస్తున్నారు గాని ఆచరణలోకి వచ్చేటప్పటికి ఎక్కడా సక్ర మంగా జరగడంలేదు. సక్రమంగా జరగనందువల్ల దానిఫలితం మనం పొంద లేక పోతున్నాం. తమద్వారా మంత్రిగారిదృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

వ్యవసాయశాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎన్ రామచంద్రారెడ్డి) అధ్యక్షా, రూలు 74 క్రింద శ్రీ విశ్వేశ్వరరావుగారు మన రాష్ట్రమునకు కేటాయింపబడిన ఎరువులు సక్రమముగా సకాలములో పంపకము జరగలేదని ఒక నోటీసు యిచ్చినారు. అందువలన ఆహారోత్పత్తి దెబ్బతిన్నదని కూడ వారు అన్నారు 'ఇర్రెగ్యు లారిటీస్ ఇన్ ది డిస్ట్రిబ్యూషన్ ఆఫ్ అమోనియమ్ సల్ఫేట్' అన్నదానివలన తక్కువ పంటకు ఏ విధమైన అవకాశం కలుగుతుందో నాకు అర్థం కావడం లేదు ఎందువలన అంటే తక్కువ కేటాయింపు మనకు జరిగినట్లయితే దాని మేరకు తక్కువ పంట పండివుండవచ్చును కాని ఇక్కడ పంపకంలో మాత్రం ఇర్రెగ్యూలారిటీస్ అనే ఆరోపణ వుంది అంటే కేటాయించబడిన ఎరువు దేశంలో ఒక మూల భూమిలోపలకు వెళ్ళివుంటుందిగదా— అటువంటప్పుడు పంట తక్కువ పండినదనే వాదన యిందుకు సరిపోదు అయితే ఎరువుల కేటాయింపే తక్కువగా వున్నదనే విషయము వాస్తవము. అది సకాల ములో పంపిణీ జరుగలేదను విషయము కూడ వాస్తవము. వాటిని సక్రమ ముగా పంపించవలసిందిగా పదేపదే రాష్ట్ర ప్రభుత్వము క్రేంద్రాన్ని అభ్యర్థి

స్తూనే వస్తున్నది. ఇదివరకు రెండుమూడు నెలలకాలం సింద్రీ ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ ఉత్పత్తి నిలుపుదల కావడముతో కొన్ని ఇబ్బందులు ఏర్పడ్డాయి వరదలవలన కేటాయింపబడిన ఎరువులు రాకపోకలు సౌకర్యంలేక సకాలంలో సక్రమంగా అందకపోవడం జరిగింది కేటాయింపులోకూడ గతసంవత్సరమునకంటె యీ సంవత్సరం తక్కువజరిగింది కేటాయింపుకూడ సక్రమంగా సకాలానికి రాలేదు. యస్. కె పాటిల్‌గారు యీమధ్య మన రాష్ట్రమునకు వచ్చినప్పుడు ఆంధ్ర రాష్ట్రములో ఎరువుల వాడకమును గురించి తెలియజేసి కేటాయింపును హెచ్చు చేయవలసిందిగా ప్రార్థించడంకూడ జరిగింది కనీసం వచ్చే సంవత్సరానికైనా తప్పక ఆ ఏర్పాటు చేస్తామని వారు వాగ్దానం చేశారు. తరువాత సింద్రీలో యీ విషయానికి సంబంధించి పైరవీ చేయుటకుగాను మన ప్రభుత్వముతరపున ఒక ప్రత్యేకాధికారినికూడ అక్కడకు పంపించాము, కనుక మునుముందు సకాలానికి పంపిణీ జరగకపోవడానికి గాని, బ్లాకుమార్కెట్టుకుగాని అవకాశ ముండదని నేను తెలియజేయుచున్నాను. ప్రస్తుతపు పంపిణీవిధానములో కొన్ని మార్పులుచేయవలయునని శాసనసభ్యులైతేనేమి, ఇతరసభ్యులయితేనేమికొన్ని అర్జీలు ఇచ్చారు ఆ విషయం ఆలోచింపబడి, మనం వికేంద్రీకరణ సిద్ధాంతము అమలుజరుపుకున్నాము గనుక దీనిని పంచాయితీలకు, జిల్లాపరిషత్తులకు అప్పగిస్తే బాగుందని ఆ విధంగా వారికి అప్పగించడం జరిగింది అందుకు ప్రత్యేకంగా ఒక టెంటిటివ్ జి. ఓ జారీచేయబడింది. ఈ విధానము ఏవిధముగా అమలునం దున్నదో తెలుసుకొనుటకుగాను మచ్చుకు చూసి రిపోర్టు యివ్వవలసిందిగా డైరెక్టర్ ఆఫ్ అగ్రికల్చర్‌ను, రిజిస్ట్రార్ ఆఫ్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్‌ను కోరడమైనది. వారినుండి రిపోర్టులందిన తరువాత, వివిధ జిల్లాలకు సంబం ధించిన కలెక్టర్ల రిపోర్టులందిన తరువాత—ఇదివరకు యం టి రాజుగారు యిచ్చిన రిపోర్టుకూడ వున్నది – రాష్ట్రస్థాయిలో కో-ఆపరేషన్, ప్లానింగ్, అగ్రికల్చర్ శాఖామంత్రులతో ఏర్పడిన కమిటీ దీనిని క్షుణ్ణంగా పరిశీలించి, ప్రస్తుతపు పంపిణీ విధానములో ఏవైన లోపాలుంటే తప్పకుండ పరిశీలించుటకు ప్రయత్నం జరుగుతుంది. పైగా వచ్చే సంవత్సరములో యీ కేటాయింపును హెచ్చుచేస్తామని కేంద్ర వ్యవసాయశాఖామాత్యులే వాగ్దానంచేశారు కనుక యింక యిటువంటి చిక్కులేమీ వుండవని మనవిజేస్తున్నాను

మిస్టర్ స్పీకర్ : గుంటూరుజిల్లా పల్నాటితాలూకాలో క్షామపరిస్థితు లేర్పడ్డాయి, అక్కడ కొన్నిచోట్ల చౌకడిపోలను ఏర్పాటుచేసినారు, మరికొన్ని చోట్ల చేయలేదు—అని ఒక మోషన్ యిచ్చినారు–'To discuss about the fair price shops.' I put it in the discussion on famine conditions. అందులో దీనికి సంబంధించిన విషయాలు చెప్పవచ్చును.

re: Cancelling Air Service from Hyderabad to Visakhapatnam

మిస్టర్ స్పీకర్. తరువాత 'Cancelling Air Service to Vishakhapatnam from Hyderabad and the change in the time arrivals..." ఇది కాన్సిల్ చేయడం కాదనుకుంటాను – వారానికి రెండుమూడు రోజులు వున్నట్లున్నది. 'I refer this to the Hon Minister. దీనినిగురించి పెద్దగా చర్చ అవసరం లేదు. ఎందుకంటే — ఇది మన సబ్జెక్టు కాదు యిది సెంట్రల్ సబ్జెక్టు. మంత్రిగారు ఏమైనా వీలువుంటే వ్రాసి చేయవలసిందేతప్ప యిందులో యింకేమీ వుండదు

*ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ డి సంజీవయ్య) అధ్యక్ష మహాశయా, రెండు విషయాలు తమద్వారా సభ్యులకు తెలియబరచడం భావ్యమని తలుస్తాను. 1960 ఫిబ్రవరి నెలలోనే యీ హైదరాబాదునుండి విశాఖపట్నంకు తిరిగే ప్లేన్‌ను ఆపుదలచేయవలయునని ఇండియన్ ఎయిర్‌లైన్స్ కార్పొరేషన్ వారు నిశ్చయించుకున్నారు. కొంతకాలం ఆగవలసిందిగా ట్రాఫిక్ ఇంప్రూవ్ అవుతుందేమో చూడవలసిందిగా మేము వారికి చెప్పాము. సరేనని వారు కంటిన్యూచేస్తూ వచ్చారు. రిటర్న్‌జర్నీలో ఫేర్‌లో కొంత తగ్గించారు కూడ. తరువాత ప్రభుత్వము వారు కొంతమంది ఆఫీసర్సు విశాఖపట్నముకు ప్లేన్‌లో వెళ్ళవలసిందిగా ఉత్తర్వు జారీ చేసింది కూడ. ఇంత జరిగినప్పటికి 6.6 సీట్సు పర్ డె యావరేజ్‌న వస్తున్నది. 11 సీట్సు అస్యూర్ చేస్తే తప్ప మేము నడపడానికి వీలులేదని వారన్నారు. దీనివలన దాదాపు 80 వేల రూపాయిలు సంవత్సరానికి నష్టం వస్తుందన్నారు వారు. ఆ విధంగా కాకపోతే ప్రెటోల్‌మీద వేసే సేల్సుటాక్సు 19 నయాపైసలనుండి 10 నయాపైసలకు తగ్గించినట్లయితే— దానివలన 74 వేల రూపాయిలు లాభమవుతుందని, మిగతా 6 వేల రూపాయిలు ఇండియన్ ఎయిర్‌లైన్సు కార్పొరేషన్ భరించవలసివుంటుందని వారు సలహా యిచ్చారు. ఆ సలహాను మేము పరిశీలిస్తామని చెప్పాము డిసెంబరు ఆఖరుదాకా నడుపుతామన్నారు – ఈలోగా ఎయిర్‌లైన్స్ కార్పొరేషన్ జనరల్ మేనేజరు అనుకుంటాను, శ్రీ పి. సి. లాల్, మన చీఫ్ సెక్రటరీగారితో మాట్లాడి వెళ్ళినారు వారు కొన్ని సలహాలు యిచ్చినారు. ఆ సలహాలు కూడ పరిశీలనలో నున్నవి అందువలన అప్పుడే నిర్ణయమేమిటో చెప్పలేము. ఏది ఏమయినప్పటికి వారానికి మూడు సార్లయినావుండేట్లు నిలుపుకోవాలని ప్రభుత్వము ప్రయత్నం చేస్తున్నది. ఇక హైదరాబాదునుండి ఢిల్లీకి వెళ్ళే ప్లేన్ టైమింగ్స్ మార్చాలన్నారు. మార్చినవే బాగున్నవని నేను అనుకొంటున్నా.

మిస్టర్ స్పీకర్ : చాలామంది అనుకుంటున్నారు.

శ్రీ డి సంజీవయ్య. అవును దానికి సంబంధించి representation కూడా ఏమీ లేదు పోతే–యిక్కడ బేస్ తీసివేస్తున్నాం అనే వార్త వచ్చింది. దానికి సంబంధించి 'ఎయిర్ లైన్స్ కార్పొరేషన్ ఎంప్లాయీస్ యూనియన్, హైదరాబాదు' వారు ఒక రిప్రజెంటేషన్ నాకు యిచ్చినారు. దానిని వెంటనే ఆ శాఖకు మంత్రిగానున్న డాక్టర్ సుబ్బరాయన్‌గారికి పంపడమైనది, నేను స్వయంగా–చాలా ఆందోళనగా వుంది దీనిని చూడవలసింది అని వ్రాయడం కూడా జరిగింది వారు, దయచేసి, వెంటనే దానిని పరిశీలన చేస్తున్నట్లుగా ఒక వుత్తరంకూడా వ్రాశారు. దానిని యిక్కడ నిలపడం మంచిదే. దాదాపు 600 మంది ఉద్యోగులు యిక్కడ పనిచేస్తున్నారు దానిని యింకొక చోటికి మార్చినట్లయితే ఆ 500 మందికి నిరుద్యోగం వస్తుంది కాబట్టి ఈ ప్రభుత్వం కేంద్రానికి తెలియపరచి దానిని యిక్కడనే వుంచడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం.

PAPERS LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

Appropriation Accounts of the Government of Andhra Pradesh for 1958-59 and the Audit Report, 1960

**The Minister for Finance (Sri K. Brahmananda Reddy) :* Sir, I beg to lay on the Table, a copy of the Appropriation Accounts of the Government of Andhra Pradesh for 1958-59 and the Audit Report 1960 under clause (2) of Article 151 of the Constitution of India read with Section 23 of the Andhra Pradesh and Madras (Alteration of Boundries) Act, 1959 (Central Act 56 of 1959).

Appropriation Accounts of the Government of Madras for 1958-59 and the Audit Report, 1960

**Sri K. Brahmananda Reddy :* Sir, I further beg to lay on the Table a copy of the Appropriation Accounts of the Government of Madras for 1958-59 the Audit Report, 1960 under the provisions of Section and23 of the Andhra Pradesh and Madras (Alteration of Boundaries) Act 1959.

Finance Accounts of the Government of Andhra Pradesh for 1958-59 and the Audit Report, 1959

**Sri K. Brahmananda Reddy* · Sir, I further beg to lay on the Table, a copy of the Finance Accounts of the Government of Andhra Pradesh for 1958-59 and

the Audit Report, 1959 under Clause (2) of Article 151 of the Constitution of India read with Section 23 of the Andhra Pradesh and Madras (Alteration of Boundaries) Act, 1959 (Central Act 56 of 1959).

Mr. Speaker : Papers laid on the Table.

శ్రీ పి రాజగోపాలనాయుడు · అధ్యక్షా, నిన్న ప్రైవేటు ఫారెస్ట్సు ప్రొటెక్షన్ యాక్టుపై చర్చ యివాళ్టికి వాయిదాపడింది

మిష్టర్ స్పీకర్ దానిని ఒంటిగంటకు తీసుకుందాము.

(Srimathi T. Lakshmikanthamma in the Chair)

Discussion on the Draft Third Five Year Plan of the State.

*ప్రణాళికశాఖ మంత్రి (శ్రీ పి రంగారెడ్డి) అధ్యక్షా, నేను రాష్ట్రపు తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక ముసాయిదాను గురించి యోచించవలసినదిగా సభవారిని కోరుతున్నాను ముసాయిదా ప్రతులను నాలుగు దినాల క్రితమే గౌరవసభ్యులందరికి అందజేయబడినవి. తృతీయ ప్రణాళికయొక్క వివరాలన్నీ అందులో ఉన్నాయి. వాటిని క్లుప్తంగా విశదీకరిస్తూ నేను మరికొన్ని వివరాలను సభవారికి తెలియచేస్తాను.

మన రాష్ట్రపు మూడవ ప్రణాళిక ముసాయిదాను గురించి సమాలోచన చేయవలసిందిగా, నేను ప్రతిపాదిస్తున్నాను

మీకు తెలుసు : మూడవ ప్రణాళిక కాలానికి చెందినట్టి జాతీయ ప్రణాళిక చర్చలదశను దాటింది. మరి, మన రాష్ట్రానికి సంబంధించినంతవరకు, ముసాయిదా ప్రణాళికను పూర్తిచేసుకొనబోతున్నాం. జాతీయ ప్రణాళికలోని రాష్ట్రాల విభాగం జాతీయ ముసాయిదా ప్రణాళికలో స్థూలంగా నిర్దేశింపబడినమాట నిజమే. అయినా ప్రణాళికాసమితి వివిధ రాష్ట్రాలతో పలుసార్లు సంప్రదింపులు జరిపిన తర్వాతనే, ప్రతి రాష్ట్రానికి తగిన కేటాయింపు చేసింది. రాష్ట్రాల జాబితాలో అగ్రస్థానం ఆంధ్రప్రదేశ్ దే. జాతీయ ప్రణాళికలో మనకు ఇదివరలోకన్న ఇంకెక్కువభాగం కావాలని ప్రణాళికలో సంప్రదింపులను ఆరంభించాం అయితే, కేవలం మన సంగతినిమాత్రమే మనస్సుకు పట్టించుకున్నామని కాదు. మొత్తం దేశపు స్థితిగతులను, ఆశయాలను, అవసరాలను, వసతులను, శక్తి సామర్థ్యాలను, మనం గతంలో సాధించిన కృషిని దృష్టిలో పెట్టుకొనే, చర్చలు జరిపాం. మనకు వసతులు విస్తారంగానే వున్నాయి.

అయితేనేం, రూ. 290 కోట్లకన్న ఇంకెక్కువ వినియోగానికి, ప్రణాళికా సమితిని ఒప్పించలేకపోయాం. మనం మాత్రం రూ 482 కోట్ల ప్రణాళికతో వారివద్దకు బయలుదేరాం, కాని జరిగింది మాత్రం అది అయితే, కొన్ని సర్దుబాట్లకు వారు అంగీకరించారు. దీని ఫలితంగా, ప్రణాళిక కొంచెం అధికంగా రూపొందవచ్చు. ప్రణాళికా సమితివారు మనం కావాలంటే తగినంత పెద్ద ప్రణాళికను తయారుచేసుకొని, ముందుకు సాగిపోవచ్చునని సూచించారు. అయితే వారి సహాయం మాత్రం రూ 200 కోట్లు వుంటుంది. అంతే.

ఈ ఆసరాతోనూ, మీరు అంగీకరిస్తారుగదా అనే ధిలాసాతోనూ, ప్రణాళిక రూ 305 కోట్లు వుండాలని నిశ్చయించాం. ప్రణాళికాసమితి ఇందుకు సమ్మతించింది. కేంద్రప్రభుత్వం సూచించే పథకాల విషయంలో కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి సుమారు రూ 13 కోట్లు లభించవచ్చు. ఈ మొత్తం చేరకుండానే, మన ప్రణాళిక రూ 305 కోట్లు వుంటుందన్నమాట ఇక మన రాష్ట్ర ప్రణాళికకు అదనంగా, ప్రణాళికాసమితి కొత్తగూడెం ఎరువుల ఫ్యాక్టరీకి రూ 12 కోట్లు, సింగరేణి బొగ్గుగనులకు మరొక రూ 12 కోట్లు, చిన్న రేవులకుగాను రూ 45 లక్షలు, నీటి కాలవల నౌకాయానానికి రూ 10 లక్షలు ఇవ్వగలదని అనుకుంటున్నాం.

మనందరకూ తెలుసు, ప్రణాళిక అంటే ; రెండు విషయాలు గుర్తుంచుకోవాలి. మొదటివిషయం—లక్ష్యాలను జాగ్రత్తగా, స్పష్టంగా నిర్దేశించుకోవాలి ఇక రెండవ విషయం, ఈ లక్ష్యాలను సాధించుకొనటానికిగాను, క్రియావిధానాలను వివేకవంతంగా రూపొందించుకోవాలి. ఈ రెండవదాని విషయంలో, సమస్యలను సహేతుకంగా పరిష్కరించుకోవాలి. లక్ష్యాలను, సాధన సంపత్తిని సరిగా సమన్వయం చేసుకోవాలి. వీటిని జయప్రదంగా సాధించితే, సమాజంలోని సంకల్పశక్తియొక్క ఏకత్వాన్ని సరిగా ప్రకటించటానికి వీలవుతుంది. నిజానికి ఈ సంకల్పపు ఏకత్వమే ప్రణాళికకు అసలు మద్దతు అన్నమాట దానివల్లనే ప్రణాళికకు ఊపువస్తుంది. ఇదే ప్రజలకు త్యాగాన్ని అలవరచి, క్రియాశక్తిని సమకూరుస్తుంది. అయితే, ఈ సందర్భంలో గౌరవసభ్యులకు నేనొక హామీ నివ్వగలను. జాతీయలక్ష్యాలను దృష్టిలో పెట్టుకొనే, రాష్ట్రప్రణాళికను తయారుచేశాం. అలాగే మనకున్న సాధనసంపత్తిని, వాటిని వినియోగించే లక్ష్యాలను కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొనటం జరిగింది. మీకు తెలియని విషయం కాదు—ప్రణాళికను తయారుచేయుట మనేది అనేక విషయాలకు సంబంధించినట్టిది, అన్నీ ముఖ్యమైన విషయాలే. మన సాంఘిక లక్ష్యం...అధిక సంఖ్యాకులకు చేతనైనంత మంచి చేయటం. ఈ ప్రకారం వివిధ విషయాలను గురించి

తగిన సర్దుబాట్లు చేయాలి ఈ విధంగా మనం ప్రణాళికను తయారుచేసుకున్నాం. మన మూడవ ప్రణాళికను గురించి సంగ్రహంగా తెలియజేసేముందు, మీరు అనుమతిస్తే, మొదటి రెండు ప్రణాళికలకింద జరిగిన అభివృద్ధిని గురించి సూచనప్రాయంగా ప్రస్తావిస్తాను

మన రాష్ట్రపు మొదటి ప్రణాళిక వ్యయం రూ 96* కోట్లు వుంటుంది· ఇటీవల అంచనాలప్రకారం, రెండవ ప్రణాళిక వ్యయం రూ 180 కోట్లు వుండవచ్చును ఇందులో రూ 60 కోట్లు తెలంగాణా ప్రాంతానికి. 1956–1957 వ సంవత్సరంలో రెండవ ప్రణాళిక ఆరంభమైంది ఆయేడాది జరిగిన ఖర్చు రూ 26 కోట్లు మాత్రమే. కాని ఈ సంవత్సరం, అంటే రెండవ ప్రణాళిక చివరి సంవత్సరంలో రూ 47 కోట్లదాకా ఖర్చు చేయగలమని ఆశిస్తున్నాం. ఎప్పటి కప్పుడు మనశక్తి సామర్థ్యాలను అభివృద్ధి చేసుకున్నాం అందువలన, ప్రణాళిక ఖర్చు ఏటేటా వృద్ధిచెందుతూ వస్తోంది మొదటి సంవత్సరంలో ఖర్చు రూ 26 కోట్లు, రెండవ సంవత్సరంలో ఖర్చు రూ 31 కోట్లు, మూడవ సంవత్సరంలో ఖర్చు రూ. 34 కోట్లు. నాల్గవ సంవత్సరానికి ఇది రూ. 42 కోట్లకు పెరిగింది ఇక, ఈ సంవత్సరం ఖర్చు రూ 47 కోట్లదాకా వుండవచ్చు ఎన్నో ఇబ్బందులను, సమస్యలను ఎదుర్కొని, ప్రణాళికను అమలు జరుపవలసివచ్చింది. జరిగిన కృషి మీ అందరి మన్ననలను పొందగలదు. అనేక సమస్యలు, నిర్వహణకు సంబంధించినవి; సాంకేతికమైనవి సిబ్బందికి, హంగుకు సంబంధించినవి. ఇక విదేశీ ద్రవ్య మారకపు ఇబ్బంది వుండనేవుంది ఆర్థికమైన చిక్కుల సంగతి సరేసరి. కావలసిన పరికరాలు తగినంతగా లభించలేదు. ఇవన్నీ మన కాళ్ళకు అడ్డుపడే బంధాలు ఎంతో మెలకువతో పని చేయబట్టి, మనం మొదట్లో అనుకొన్నదానికన్న సుమారు అయిదు కోట్లు ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టగలిగాం కేంద్రప్రభుత్వ శాఖలనుంచి త్వరగా ఆమోదాలు లభించేవికావు. ఉక్కు, ఇనుములాంటి ముఖ్యమైన వస్తువులు సరిపడ దొరికేవికావు విదేశద్రవ్యం అంతంతగానే లభించేది. సాంకేతిక సిబ్బంది తగినంతమంది దొరికేవారుకారు. ఐనా మనం వెనుకడుగు వేయలేదు మొత్తం దేశంలోనే, ప్రణాళిక లక్ష్యాలను మించి కృషిచేసిన రెండు రాష్ట్రాల్లోనూ ఒకటి మన రాష్ట్రం. ఇందుకు, నాతోపాటు మీరుకూడా ప్రభుత్వశాఖ లన్నిటినీ అభినందిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

ఈ సందర్భంలో ముఖ్యంగా చెప్పవలసిన విషయం ఒకటివుంది. తెలంగాణ ప్రాంతంలో అభివృద్ధి ఎంతో చురుగ్గా సాగిపోతోంది ఇదే నేనన్న

***పూర్వపు హైద్రాబాద్ రాష్ట్రి తెలంగాణా ప్రాంతానికి మొదటి ప్రణాళికకు సంబంధించిన అంకెలు లభించలేదు అందుకని ఆంధ్రప్రాంతపు కేటాయింపులో సగభాగాన్ని అదనంగా చేర్చి, ఈ అంకెను లెక్కించటం జరిగింది.**

ముఖ్య విషయం. రెండవ ప్రణాళిక మొదటి సంవత్సరంలో తెలంగాణాలో జరిగిన ఖర్చు సుమారు ఐదుకోట్ల మాత్రమే. మరి, ఈ ఏడాది ఖర్చు సుమారు రూ. 17 కోట్లదాకా వుండవచ్చు అంటే సుమారు మూడున్నర రెట్లు, ఇదే మన కృషికి నిదర్శనం. ఎప్పటికప్పుడు పథకాల నిర్వహణకు తనిఖీ చేయటం వలన, సమీక్ష చేయటంవలన, తగినట్టుగా క్రియావిధానాలను రూపొందించటం వలన ఈ అభివృద్ధి సాధ్యమైంది ఇక ఆంధ్రప్రాంతంలో ఖర్చు మొదటి సంవత్సరపు రూ 21 కోట్లనుంచి, ఈ చివరి సంవత్సరం రూ. 30 కోట్లదాకా పెరగవచ్చునని అనుకుంటున్నాం.

ఒక్క ఖర్చులో మాత్రమే కాదు, క్రియారంగంలోకూడా ఎంతో అభివృద్ధి జరిగింది మన నికరపు పంటప్రాంతం మొదటి ప్రణాళిక మొదటి సంవత్సరంలో 25 3 మిలియన్ ఎకరాలు వుంది. 1959-60 లో 28.7 మిలియన్ ఎకరాలకు పెరిగింది పంటప్రాంతంలో నీటిసాగువున్న ప్రాంతం 1950-51 లో 23 శాతం వుంది. కాని 1959-60 లో 28.2 శాతానికి పెరిగింది 1951-52 లో 33.86 లక్షల టన్నుల ఆహారధాన్యాలను పండించుకున్నాం. 1959-60 లో 60 16 లక్షల టన్నులను పండించుకోగలిగాం మిగులు ధాన్యం 5 48 లక్షల టన్నులు వుంది. మన పంటభూముల దిగుబడినికూడా అభివృద్ధిపరచటం జరిగింది. 1951-52 లో ఎకరానికి వరి 943 పౌన్లు పండేది 1958-59 కి 1131.4 పౌన్లకు పెరిగింది. అలాగే చోవార్, బజ్ర, రాగి, చక్కెర, వేరుశెనగ, పొగాకు పంటల దిగుబడికూడా 1951-52, 1958-59 మధ్య పెరిగింది. పారిశ్రామిక ఉత్పత్తి కూడా పెరిగింది, బొగ్గు, సిమెంటు, పంచదార, పత్తి, బెల్లం, కాగితం మరి కొన్ని పరిశ్రమల ఉత్పత్తికూడా 1951 లో కన్న 1959 లో పెరిగింది. ఇక విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పాదకశక్తి 1951-52 లో సుమారు 100 మిలియన్ కిలో వాట్లు వుంది. 1959-60 లో సుమారు 639 మిలియన్ కిలోవాట్లకు పెరిగింది. 1960-61 లో 800 మిలియన్ కిలోవాట్లకు పెరగవచ్చు. విద్యుచ్ఛక్తిని పొందుతున్న గ్రామాల, నగరాల సంఖ్య పదేళ్లలోపు 270 మాత్రమే 1960-61 లో 2,585 గ్రామాలు, నగరాలు ఈ కొత్త వెలుగుతో ప్రకాశిస్తూ వుంటాయి. ఇప్పుడు తలసరి వినియోగం విద్యుచ్ఛక్తి 15 యూనిట్లువుంది. కాని 1951-52లో వినియోగం 2.9 యూనిట్లు మాత్రమే. ఇక రాష్ట్రంలోని రోడ్లపొడవు మొదటి ప్రణాళిక ప్రారంభంలో 14,794 మైళ్ళు. 1959 సంవత్సరానికి 19,435 మైళ్ళ రోడ్లు ఏర్పడినాయి. సాముజికవసతుల వ్యాప్తిలోకూడా అభివృద్ధి జరిగింది. 1955-56, 1959-60 సంవత్సరాలమధ్య ప్రాథమిక పాఠశాలలు సుమారు 4,000 ఎక్కువ స్థాపించబడినాయి. అదేకాలంలో మాధ్యమిక పాఠశాలల సంఖ్య 230 నుంచి 736 కు పెరిగింది. అంటే మూడురెట్లు అన్నమాట.

1951-52 లో 270 ఆసుపత్రులు, డిస్పెన్సరీలు ఉన్నాయి. 1959-60 నాటికి ఆ సంఖ్య 890 కి పెరిగింది. ఆసుపత్రుల్లో పడకలసంఖ్య 7,693 నుంచి 17,334 కి పెరిగింది ఆర్థికాభివృద్ధి బహుముఖంగా జరగటం మూలంగా, రాష్ట్రపు ఆదాయం 1955-56 నాటికి రూ. 920 కోట్లు పెరిగింది 1950-51 లో అంటే మొదటి ప్రణాళిక ప్రారంభానికి ఆదాయం రూ. 722 కోట్లువుంది. మరి 1960-61 లో రూ. 1,076 కోట్లకు పెరగవచ్చును వ్యక్తి సగటు ఆదాయం మొదటి ప్రణాళికనాటికి రూ 231 ఉంది 1955-56 నాటికి రూ 278 కి పెరిగింది. 1960-61 లో రూ. 302 ఉండవచ్చు

రాష్ట్రంలో రెండు ప్రణాళికలక్రింద జరిగిన అభివృద్ధిలో చెప్పుకోదగిన విషయం - సమాజ వికాసకార్యక్రమం. ఈ కార్యక్రమం, నడవటం నేర్చు కుంటున్న పిల్లవాడిలా ప్రారంభమైంది కాని గడచిన ఏడెనిమిదేళ్ళలో నడవ గలగటమేకాక, ఉరుకులూ పరుగులూ తీసేస్థితికివచ్చింది తత్ఫలితంగా ఇవ్వాళ మన రాష్ట్రంలో గ్రామీణ జీవితంపై సమాజవికాస కార్యక్రమపు ప్రభావం హత్తుకుపోయిందని చెప్పవచ్చు 1959-60లో కేంద్ర సమాజవికాససహకార మంత్రిత్వశాఖవారు దేశంలో జరుగుతున్న ఈ కార్యక్రమంలోని 26 అంశాలను గురించి పరిశీలనలు జరిపించారు. అప్పుడు ఏమీ తేలిందంటే, మన రాష్ట్రం 19 అంశాల విషయంలో మొత్తం దేశపు సగటు స్థాయిని దాటిపోయింది ఇక 9 అంశాల విషయంలో మన రాష్ట్రానిదే అగ్రస్థానం 4 అంశాల విషయంలో మనస్థానం "శ్రీ" కాకపోయినా, "చుక్క" మనం ఇంతగా అభివృద్ధిని సాధించుకున్నమాట నిజమే అయినా, కార్యక్రమపు అతి ముఖ్యమైన మూల లక్ష్యం ఇంకా నెరవేరలేదనే భావంమాత్రం ఉండిపోయింది. ఆ మూల లక్ష్యం ఇది . సమాజానికి అభ్యుదయాన్ని సిద్ధింపజేయటం, వ్యక్తుల సమూహాన్ని సంఘంగా మార్చే సంఘీభావపు లక్షణాలను సమకూర్చటం. అంటే ఈ చైతన్యం అంతా జనంలోంచే వెల్లివిరిసి, వికసించాలి. అందుకనే ప్రజాస్వామిక వికేంద్రీకరణను తలపెట్టటం జరిగింది. ఈ శాసనసభ 1959 ఆంధ్రప్రదేశ్ పంచాయతీ సమితుల, జిల్లాపరిషత్తుల చట్టాన్ని ఆమోదించింది దీనిప్రకారం మన రాజ్యాంగవ్యవస్థకు మూలస్తంభాల్లాంటి మూడు ప్రజాసంస్థలు ఏర్పడినై - గ్రామస్థాయిలో పంచాయతీ , మండలస్థాయిలో పంచాయతీ సమితి, జిల్లా స్థాయిలో జిల్లాపరిషత్తు. ఇవి పనిచేయటం ప్రారంభించి ఒక్క ఏడాది అయింది' అంతే అయినా భవిష్యత్తు ఉజ్వలంగా ఉండగలదని, వీటి కృషివల్ల మనకు ఎంతో ఆశ కలుగుతోంది. మొదటి రెండు ప్రణాళికలక్రింద జరిగిన అభివృద్ధి గురించి ఇంకెక్కువ వివరంగా తెలుసుకోటానికి, సవరించిన ముసాయిదా ప్రణా

శిక లోని రెండవ అధ్యాయం ఉపకరిస్తుంది. ఆ ముసాయిదా ప్రతులు సభ్యు లందరకూ అందజేయబడినై.

ఇక మూడవ ప్రణాళికకు వద్దాం మీకు ఇంతకుమునుపు నివేదించినట్లు, మూడవ ప్రణాళిక వ్యయం రూ. 305 కోట్లు వుండాలని నిశ్చయించటం జరిగింది దీనిలో రూ 73 కోట్లను వ్యవసాయ కార్యక్రమాలకు కేటాయించటం జరిగింది భారీరకం, మధ్యరకం నీటిసాగు పథకాలకు రూ 76 కోట్లు. విద్యుచ్ఛక్తి ప్రాజెక్టులకు రూ. 65 కోట్లు పరిశ్రమల అభివృద్ధికి రూ 19 కోట్లు, రవాణాకు రూ. 12 కోట్లు, అమాంబాపతు స్కీములతోనహా సాంఘిక వసతులకు రూ 60 కోట్లు కేటాయింపబడినై. మొత్తంమీద ఈ కేటాయింపులు జాతీయ ప్రణాళికలోని రాష్ట్రవిభాగంలో ఎంచబడిన సూత్రాలకు అనుగుణంగానే నిశ్చయింపబడినై. కార్యక్రమాల తరతమభేదాలను నిర్ణయించటంలో జాతీయప్రణాళిక విధానాన్నే అనుసరించాం మరి, మనరాష్ట్రం ప్రధానంగా వ్యవసాయరాష్ట్రం. అందువల్ల కొంచెం పెద్దమొత్తమే నీటిసాగు అభివృద్ధికై కేటాయించవలసి వచ్చింది. ఈ పెద్దమొత్తం కూడా చాలావరకు నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు కార్యక్రమాలకు సంబంధించినట్టిది ఇది రూ 45 కోట్లు ఉంది ఇలాగే తుంగభద్ర ఎగువకాలువకు రూ. 7 52 కోట్లు కేటాయింపబడినై. అయితే, మనందరకూ తెలుసు. మనం పరిశ్రమల విషయంలో చాలా వెనుకబడి వున్నాం. విద్యుచ్ఛక్తి. పరిశ్రమల అభివృద్ధికి ఇంకా అధికంగా పెట్టుబడి పెట్టవలసిన అవసరం వుంది కాని మనకున్న వసతుల ప్రకారం, ఇంకెక్కువ కేటాయింపులు చేయటానికి వీలులేకపోయింది కాని ఒక్క ఆశవుంది పరిశ్రమల రంగంలోవున్న ఈ లోపాన్ని ప్రైవేటురంగం భర్తీ చేయగలదని భావిస్తున్నాం అలాగే కేంద్రప్రభుత్వంకూడా మనరాష్ట్రంలో కొన్ని పరిశ్రమలను ఏర్పరుస్తుందని కూడా ఆశిస్తున్నాం. మనరాష్ట్రంలో పరిశ్రమలను ఏర్పరచే విషయంలో ప్రైవేటు రంగానికి, చొరవవున్న వ్యక్తులకు సరసమైన వసతులను చేకూరుస్తాం అయితే ఇదిమన జాతీయవిధానానికి లోబడివుంటుంది. ప్రైవేటు రంగం ముందుకువచ్చి, పరిశ్రమల అభివృద్ధికి వున్న ఉత్తమ అవకాశాలను సరిగా వినియోగించగలదని ఆశించుదాం.

మూడవప్రణాళిక మొత్తం వ్యయం రూ. 305 కోట్లు. ఇందులో రూ. 119 కోట్లదాకా రెండవ ప్రణాళికకు చెందిన కొరదలా పథకాలకే (spill over schemes) కావాలి. ఇక కొత్తపథకాలకు లభించేదల్లా రూ. 186 కోట్లు మాత్రమే. రూ. 305 కోట్ల వ్యయంతో, తెలంగాణాకు సుమారు రూ. 116 కోట్లు కేటాయించబడింది. అంటే, మొత్తం వ్యయంలో 100 కి 38 పాళ్ళు

ఈ రూ 305 కోట్ల వ్యయంతో మనం సాధించదలచుకున్న ముఖ్య లక్ష్యాలు ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తిని రెండవ ప్రణాళిక ముగింపునాటికి 70.64 లక్షల టన్నులనుంచి మూడవ ప్రణాళిక ముగింపునాటికి 94 68 లక్షల టన్నుల దాకా పెంచాలి ఇందుకు తీవ్రంగానూ, విస్తారంగానూ సేద్య విధానాలను అభివృద్ధి పరచాలి ఈ ఉద్దేశ్యంతో సహకార ఉద్యమాన్ని బాగా శక్తిమంతం చేయాలి, విస్తరించాలి సహకారసంఘాలద్వారా రైతులకు ఏడాదికి రూ. 66 కోట్ల పరపతి వసతులను కల్పించాలి నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు మినహా, భారీ రకం, మధ్యరకం నీటిసాగు ప్రాజెక్టులద్వారా అదనంగా సుమారు 5 2 లక్షల ఎకరాల భూమికి నీటివసరు కల్పించబడుతుంది విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పాదక శక్తిలో 4 6 లక్షల కిలోవాట్ల పెరుగుదల వుంటుంది ఇక తలసరి సగటు వినియోగం సుమారు 40 యూనిట్లకు పెరగవచ్చును రాజమండ్రి పేపరుమిల్లుల ఉత్పత్తిలో రోజుకు 50 టన్నుల పెరుగుదల వుంటుంది సనత్‌నగర్‌లోని తాజ్ గ్లాస్ ఫ్యాక్టరీని ప్రభుత్వం తీసేసుకోవాలని అనుకుంటోంది రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలను అభివృద్ధిపరచటానికి, ప్రోత్సాహపరచటానికి ఒక పారిశ్రామిక అభివృద్ధిసంస్థ నెలకొల్పబడుతుంది ఇంచుమించు అన్నిజిల్లాల్లోనూ పారిశ్రామిక ఎస్టేట్లను ఏర్పరచటంతోపాటు, రాష్ట్రంలో మూడు "పారిశ్రామిక అభివృద్ధి ప్రాంతాల"ను కూడా స్థాపించటం జరుగుతుంది. 'జాతీయ రోడ్డు అభివృద్ధి' ప్రణాళికకు అనుగుణంగా రోడ్ల అభివృద్ధికై ఒక పథకం తయారుచేయబడింది. మనరాష్ట్రంలో 100 చదరపు మైళ్ళకు ఇప్పుడు సగటున 18 మైళ్ళ రోడ్లు మాత్రమే ఉన్నాయి. ఈ పథకం ప్రకారం ఈ మైళ్ళ సంఖ్య 55 మైళ్ళకు పెంచబడుతుంది ఇందుకు ఇరవయ్యేళ్ళు పట్టుతుంది

వచ్చే సంవత్సరాల్లో, 6-11 ఏళ్ళ వయస్సువున్న బాలురకు 100 కి 95 మందికి, బాలికలకు, 100 కి 70 మందికి ఉచితంగా, నిర్బంధంగా, సార్వజనీన విద్యను ప్రవేశపెట్టాలని ఉన్నది వివిధ ఆసుపత్రుల్లో అదనంగా 5000 పడకలు ఏర్పాటుచేయబడుతై 20 లోకల్‌ఫండ్ డిస్పెన్సరీలు రాష్ట్రస్థాయికి మార్చ బడుతాయి. 300 ప్రాథమిక ఆరోగ్యకేంద్రాలు ప్రారంభించబడుతాయి.

అభివృద్ధి అనేది సర్వత్ర సమంగా జరగాలి. ఒక రాష్ట్రాలమధ్యనేకాదు. ఒకే రాష్ట్రంలోని వివిధ జిల్లాల మధ్య కూడా అభివృద్ధి సమంగా వుండాలి. అందుకనే ఆంధ్ర తెలంగాణా ప్రాంతాలు రెండూకూడా సమంగా అభివృద్ధి చెందాలని దృష్టిలో పెట్టుకున్నాం ఈ రెండు ప్రాంతాలమధ్య, వ్యత్యాసాలు ఏమైనావుంటే, వాటిని చేతనైనంతగా తగ్గించివేయాలి. అంతేకాదు. రాయల సీమలాంటి, కోస్తాజిల్లాలైన శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం జిల్లాల్లాంటి తక్కువగా అభివృద్ధిచెందిన ప్రాంతాల అవసరాలనుకూడా దృష్టిలో పెట్టుకున్నాం.

ఈ రూ 305 కోట్ల మూడవ ప్రణాళికకు, కేంద్రప్రభుత్వం రూ 200 కోట్లవరకు సహాయం చేస్తానని మాట యిచ్చింది ఇక మనం చేకూర్చుకోవలసిన మొత్తం రూ 105 కోట్లు ఇది ఇలా వుండగా, మనకు అందుబాటులో వున్న వసతులు సుమారు రూ 90 కోట్ల ప్రాంతంలో వుంటాయి అంటే తరుగు రూ 15 కోట్లు వుంటుంది దీనిని అదనపుపన్ను ఆదాయంద్వారా, ఋణాలు వగైరాలద్వారా క్రమేపీ భర్తీ చేసుకోవాలి

ఇప్పుడు ఒకటి రెండు సామాన్య విషయాలను గురించి ప్రస్తావిస్తాను మన అవసరాలనుబట్టి చూస్తే, మూడవ ప్రణాళిక వ్యయం తగినంతగా లేదు అందుమూలముగా, అభివృద్ధి వేగం మందకొడిగావుండక తప్పదు ఈ విషయములో మనందరిదీ ఒక్కటే అభిప్రాయం కాని సభ్యులకు నా విజ్ఞప్తి ఒక్కటి వుంది జాతీయ ప్రణాళికలోని రాష్ట్రాల విభాగపు వ్యయంతో మన వ్యయాన్ని జోడించాలి. 1961 జనాభా అంచనాలప్రకారం, మన రాష్ట్రానికి సుమారు రూ 320 కోట్లు కేటాయించవలసి వుంది రాష్ట్రాలన్నింటికీ, కేంద్రప్రభుత్వ ప్రాంతాలకూ కేటాయించిన మొత్తం కేటాయింపు రూ 3,700 కోట్లు. కాని మనకు కేటాయించింది రూ. 290 కోట్లు మాత్రమే. ఎంతో కష్టంతోగాని, దానిని రూ. 305 కోట్లకు పెంచటం వీలుపడలేదు ఇతర దక్షిణరాష్ట్రాలసంగతి చూద్దాం. మద్రాసు రాష్ట్రానికి జనాభాదామాషాప్రకారం చేయవలసిన కేటాయింపు రూ. 309 కోట్లు కాని మద్రాసుకు లభించిన వ్యయం రూ 291 కోట్లు మాత్రమే. కేరళకు రావలసింది జనాభాబట్టే అయితే రూ. 147 కోట్లు కాని వచ్చింది రూ 170 కోట్లు. ఇక మైసూరుకూ జనాభాబట్టి అయితే రావలసింది రూ. 207 కోట్లు. కాని మైసూరుకు రు 240 కోట్లు లభించినై అంటే జనాభా నిష్పత్తిబట్టి వచ్చేదానికన్న ఎక్కువే కేరళ మైసూరు రాష్ట్రాలకు లభించింది. ఇప్పటికి అందిన సమాచారంబట్టిచూస్తే, ఒక్క ఆంధ్రప్రదేశ్, ఉత్తరప్రదేశ్, మద్రాసు, బీహారు రాష్ట్రాలకు మాత్రమే జనాభాదామాషాప్రకారంకన్న తక్కువ కేటాయింపులు చేయబడినై. అయితే ఒక విషయాన్ని మనం మరవకూడదు అదేమిటంటే, రాష్ట్రాల ప్రణాళికల వ్యయం కేవలం జనాభాదామాషామీదనే ఆధారపడిలేదు. ఇంత ముఖ్యమైన కారణాలు ఇంకావునై వైశాల్యం, వెనుకబడిన పరిస్థితి, మొదటి రెండు ప్రణాళికల్లో పెట్టుబడి, అందుబాటులోవున్న వసతులు. గతంలో జరిగిన కృషి వగైరాలు.

రాష్ట్రాల ప్రణాళికలకు కేంద్రప్రభుత్వం చేసే సహాయం ఈ విధంగా వుంటుంది – మద్రాసు, కేరళ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాలకు సుమారు 65 శాతం వుంటుంది. మైసూరు విషయంలో 51 శాతం మాత్రమే. అంటే దీని అర్థం,

మైసూరు ప్రణాళికా వ్యయం దాని జనాభా నిష్పత్తికన్న చాలా ఎక్కువగా వుందన్నమాట ఎందుకంటే ఆ రాష్ట్రానికి వసతులు దండిగావున్నై కేంద్ర సహాయం విషయంలో మధ్యప్రదేశ్, ఒరిస్సా, ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్రాల అదృష్టం కొంచెం బాగావుందనే చెప్పాలి అవి పొందే సహాయం తమ ప్రణాళికల వ్యయంలో వరుసగా 69, 85 70 శాతం వుంది మూడవ ప్రణాళిక పరిమాణాన్ని మరొక విధంగాకూడ ఎంచవచ్చును రెండవ ప్రణాళిక వ్యయంకన్న ఎంత అధికంగా వుందనికూడా పరిశీలించవచ్చును. మద్రాసురాష్ట్రం విషయంలో పెరుగుదల 75 శాతం వుంటే ఆంధ్రప్రదేశ్ విషయంలో 73 శాతం మాత్రమే వున్నది కేరళలో 113 శాతం మైసూరులో 79 శాతం ఇంకెక్కువ వ్యయాన్ని కేటాయించవలసిందిగా, మన రాష్ట్రప్రభుత్వం ప్రణాళికాసమితిని ఒత్తిడి చేసింది కాని రాష్ట్రపు వసతులకు, వ్యయానికి అవినాభావ సంబంధంవుంది కాబట్టి, మన వ్యయాన్ని రూ 305 కోట్లుగా నిశ్చయించక తప్పిందికాదు. ప్రణాళికాకాలంలో మన వసతుల పరిస్థితి అభివృద్ధి చెందితే మాత్రం, మన వ్యయాన్ని ఇంకొంచెం అధికంచేసుకోగలిగిన అవకాశం వుండనేవుంటుంది దీనికి మన రెండవ ప్రణాళిక అనుభవమే నిదర్శనం రెండవ ప్రణాళిక వ్యయాన్ని ప్రారంభంలోని రూ 175 కోట్లనుంచి ఇప్పటి రూ 180 కోట్లపైచిలుకు పెంచుకొనగలిగాం. కాబట్టి మనం ప్రణాళికకు తగిన వసతులను పెంచుకోవాలి- చిన్నపొదుపు ఉద్యమం, డిపాజిట్లు, ఋణాలు, ప్రజల విరాళాలు మనకు పన్నులద్వారా, ఇతరత్ర వచ్చే ఆదాయాన్ని అధికంచెయగలవు.

ఇక పరిశ్రమల వ్యాప్తికి సంబంధించిన సమస్యలగురించి పరిశీలిద్దాం మన రాష్ట్రం పారిశ్రామికంగా వెనకబడివుందనే సంగతి తెలియనివారులేరు ఉన్న పరిశ్రమలు కూడా అంతటా సమంగా లేవు ఒకచోట హెచ్చు ఒకచోట తగ్గు. తత్ఫలితంగా ప్రణాళికవలన కలిగే ప్రయోజనాలుకూడా అన్ని ప్రాంతాలకూ సమంగా చేకూరేట్లు లేదు భారతదేశ ప్రజాభిప్రాయ సంస్థకు చెందిన ఆర్థిక విజ్ఞానశాఖ చేసిన పరిశీలన ప్రకారం ఒక చిత్రమైన విషయం తేలింది · దక్షిణ రాష్ట్రాలైన ఆంధ్ర, మద్రాసు, కేరళ రాష్ట్రాల్లో జాతి యాదాయపు అభివృద్ధి వరుసగా 70 22, 69 95, 76 43, శాతం వుంది ఈ అభివృద్ధి మొత్తం దేశపు 86 38 శాతంకన్న చాలా తక్కువ ఇక తలసరి సగటు ఆదాయపు పెరుగుదల శాతం మరీ తక్కువ—ఆంధ్రలో 28 86; మద్రాసులో 28 79, కేరళలో 21 58 శాతం, మైసూరులో 30 82 శాతం. మరి మొత్తం దేశపు శాతం 40.39 వుంది దీనికి కొంతవరకు కారణం—కేంద్ర ప్రభుత్వపు పరిశ్రమల లైసెన్సింగు విధానమూ; కేంద్రప్రభుత్వ రంగంలో ప్రాంతీయంగా పారిశ్రామిక ప్రాజెక్టులపై చేసే పెట్టుబడులూ. ఒక ఉదాహరణ: 1952-59 సంవ

త్సరాల మధ్యకాలములో మంజూరు చేయబడిన మొత్తము లైసెన్సుల్లో బొంబాయి, పశ్చిమబెంగాల్ రాష్ట్రాలు వరుసగా 33, 15 శాతాలను పొందినాయి కాని ఆంధ్రప్రదేశ్ వాటా 4 శాతం మాత్రమే. అలాగే, మొదటి రెండు ప్రణాళికల కాలంలో పశ్చిమబెంగాల్, ఒరిస్సా, మధ్యప్రదేశ్, మద్రాసు రాష్ట్రాల్లోని కేంద్రప్రభుత్వపు ప్రాజెక్టుల్లో చేసిన పెట్టుబడులు వరుసగా రూ. 187 88, రూ. 230 00, రూ. 194 85, రూ 76 86 కోట్లు ఈ సందర్భంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ సంగతి ఊసెత్తకుండానే వుండటం మంచిది ఎందుకంటే పరిస్థితి ఏమంత చెప్పుకోతగ్గదిగా లేదు ఇతర రాష్ట్రాల్లో పారిశ్రామికాభివృద్ధికి తగిన అవకాశాలు ఉన్నమాట నిజమే అందుకు వాటి ప్రస్తుత పరిస్థితియేగదా కారణం. అవి ఇదివరకే పారిశ్రామిక పటంలో ముఖ్య స్థానాన్ని ఆక్రమిస్తుండె అక్కడ ప్రైవేటురంగం ముందుకు వస్తుంది. పెట్టుబడికి తగిన మిగులు ఆదాయాలు ఉంటాయి, నిపుణులు లభిస్తారు సాంకేతిక సమాచారం వగైరా తగినంతగా అందుబాటులో వుంటై కేవలం ఈ విషయాలనుబట్టే కొత్తపరిశ్రమలకు స్థలనిర్ణయం చేయాలంటే, ఇంతవరకూ పారిశ్రామికంగా వెనకబడివున్న రాష్ట్రాలకు మోక్షమనేదే వుండదు శాశ్వతంగా అవి వెనకబడి వుండవలసిందే, అందుకనే కేంద్రప్రభుత్వ పరిశ్రమలను ఇంకెక్కువ సరసంగా దేశంలోని వెనకబడ్డప్రాంతాల్లో ఏర్పరచవలసిందిగా, కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఎప్పటికప్పుడు నొక్కి చెప్పుతూనే వున్నాం వచ్చే సంవత్సరాల్లో కొన్ని కేంద్ర పరిశ్రమలయినా మన రాష్ట్రంలో స్థాపించబడుతాయని ఆశిస్తున్నాము

నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టును రాష్ట్ర ప్రణాళికలో చేర్చటంవలన, మన రాష్ట్రానికి తాకిడీ ఎక్కువైందని సభ్యులకు తెలుసు. ఇలా చేర్చటం మూలముగా, ఇతర అభివృద్ధి విషయాల్లో కొంతవరకు వేగాన్ని తగ్గించుకోవలసి వచ్చింది. ఈ నదీలోయ ప్రాజెక్టు ప్రభావం ముందుగా, ఎక్కువగా పరిసర ప్రాంతాలపైన పడుతుందనేమాట నిజమే కాని క్రమేణ, కాలం గడుస్తున్నకొద్దీ కలిగే ప్రయోజనాలు మన రాష్ట్రానికే కాక, మొత్తం దేశానికే వర్తించేవిగా వుండగలవు. అయితేయేం, ఈ ప్రాజెక్టును కేంద్ర విభాగంలో చేర్పించవలసిందిగా, కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఒప్పించలేకపోయాం.

ఇంతకీ, ఎన్ని విషయాలు చెప్పుకున్నా, వ్యయాలకన్న, ఏవి ముందు ఏవి వెనక అనే విషయంకన్న ముఖ్యమైన విషయం మరొకటి వుంది ప్రణాళికను జయప్రదంగా అమలు జరపటంలో తమకున్న ప్రధాన పాత్ర గురించి ప్రజలకు ఉండే జిజ్ఞాసే కార్యక్రమాన్ని తయారుచేయటంకన్న చాలాముఖ్యం.

ప్రజల కెంతగాఢంగా ఈ విషయంలో స్పృహ వున్నదీ అనే సంగతి అతిముఖ్యం తగినంతగా అభివృద్ధి చెందకుండావున్న రాష్ట్రానికి సమస్యలు అనేకం మరి, ప్రజలు తమంతట తాము తమ అభివృద్ధిపట్ల బాధ్యత వహిస్తే తప్ప, ప్రభుత్వం తన కున్న వసతులతో తాను చేయగలిగింది చాలా తక్కువ. ఈ సందర్భంలో శాసనసభ్యులు చేయగలిగింది చాలా వుంది. వారి చైతన్యవంతమైన నాయకత్వం ఫలితంగా, దేశ సంపద త్వరితంగా అభివృద్ధిచెందగలదు మనకు జనశక్తి ఎంతైనా వుంది. హంగుకు లోపం ఏమీలేదు ఈ ప్రజాశక్తిని సరిగా వినియోగించుకో గలిగామా, మనం ఆర్థిక వ్యవస్థను చాలావరకు అభివృద్ధి చేసుకొనగలుగుతాం ఒక ఉదాహరణ తీసుకుందాం మాటవరసకు, పొలాల పంటకాల్వల సంగతే ఉన్నది ప్రజలకే కనక చొరవవుండి, తమ పంచాయతీల ద్వారా వీటి నిర్మాణానికి పూనుకోగలిగితే, అదనంగా ఇంకెంత భూమినైనా పంట కళ్లాలుగా మార్చవచ్చు ఎంతో ఖర్చుపెట్టి, సమకూర్చుకొన్న జలసంపదను సాధ్యమైనంత అధికంగా వినియోగించుకొనవచ్చును

పంచాయతీ రాజ్యాన్ని ప్రారంభించుకున్నాం. వికేంద్రీకరణ విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టాం అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను అమలుజరపటంలో జిల్లా పరిషత్తులు, పంచాయతీ సమితులు ప్రముఖపాత్రను నిర్వహిస్తున్నాయి గదా. చాలా పథకాలను సమితులే బ్లాకులస్థాయిలో అమలుజరుపుతాయి ప్రభుత్వం సాంకేతిక సలహా సహాయాలను సమకూరుస్తుంది. అందుకనే బ్లాకుల ప్రణాళికలను తయారుచేయాలని ఉత్తర్వు చేశాం. పని హెచ్చుగాలేని మాసాల్లో ఎంతవరకు గ్రామీణ ప్రజలకు పనిపాటలు కల్గించగలం అనే విషయాన్ని పరిశీలించవలసిందిగా కూడా ఆదేశించాం జనశక్తిని సాధ్యమైనంత ఎక్కువగా వినియోగించటానికి గల అవకాశాలను తెలుసుకోవాలి. పంచాయతీ సమితుల్లో, జిల్లా పరిషత్తుల్లో సభ్యులుగా వున్న శాసనసభ్యులు, ఈ కొత్త సంస్థలు ప్రణాళికా కార్యక్రమాలపట్ల ఇంకెక్కువ బాధ్యతను వహించేటట్టుగా, వాటికి ప్రోత్సాహం కల్గించగలరు ఈ సంస్థలు ప్రణాళికా కార్యక్రమాలను నిర్విఘ్నంగా కొనసాగించగలగాలి. మూడవ ప్రణాళిక కాలం ఈ సంస్థలకు పరీక్షా సమయం లాంటిది. వాటి శక్తి సామర్థ్యాల నిగ్గు తేలే సమయం అది. అవి తమ నిర్వహణశక్తి నిరూపించుకోవాలి. ప్రాజెక్టుల ఖర్చుతో పొదుపునూ అలవరచుకోవాలి.

అసలు ప్రణాళిక అనే విధానాన్నే విమర్శించే వారు ఉన్నారని నాకు తెలుసు అసలు ప్రణాళిక యొక్క అవసరమే ఏమిటని వారివాదం. దానివలన ప్రయోజనం ఏమివుండగలదు అనికూడా ప్రశ్నిస్తారు. జాతీయ ప్రణాళిక యొక్క

పరిమాణం గురించి గాని, వివిధ రంగాల వ్యయం గురించి గాని విమర్శ వుండవచ్చు అలాంటి విమర్శతో పేచీ ఏమీలేదు. కాని అసలు ప్రణాళిక అనేదే అనవసరం అని చేసే వాదనకు చెప్పేదేంలేదు ఈ వాదనలో అర్థం కనబడదు మొదటి రెండు ప్రణాళికల పదేళ్ల కాలంలో అభివృద్ధి రంగంలో ఎన్నో ఘన విజయాలను సాధించాం తుప్పుపట్టి, తిరగటం మానేసిన చక్రాలు మళ్ళీ సాఫీగా తిరగటం మొదలుపెట్టినై ప్రణాళిక ద్వారా కాకుండా, దానిని అమలుజరపాలనే సుసంఘటిత కృషిద్వారా కాకుండా ఈ అభివృద్ధి లభించేదా ? గ్రామీణ అభివృద్ధి, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు ప్రజాశక్తిని పూన్చటం, స్థానికంగా ప్రజల్లో చొరవ కల్గించటం, సంఘీభావాన్ని కల్గించటం స్వయం సహాయాన్ని, పరస్పర సహకారాన్ని సమకూర్చటం—ఈ విషయాలను గురించి గాఢంగా ఆలోచించబట్టే, సమాజవికాస కార్యక్రమంవలన, వికేంద్రీకరణ విధానంవలన ఎన్నో పెద్ద పెద్ద మార్పులను సాధించటానికి వీలైంది ఇంకొక విధంగా ఇవి జరిగేవేనా? అసలిప్పుడు వివిధ రంగాల్లో, వివిధ స్థాయిల్లో ప్రణాళికా దృక్పథం అనేది స్థిరపడి పోయింది మన దేశలాంటి వెనకబడిన దేశపు అభివృద్ధికి ప్రణాళికలు అవసరం అనేదానికి ఇదే నిదర్శనం. ప్రణాళికలు వేసేవారి ఆదర్శాలు భిన్నంగా వుండవచ్చు వారి విధానాల్లో భేదం వుండవచ్చు. కాని ఏ అభివృద్ధి ప్రణాళిక కూడా ఫలితాలను సాధించటంలో విఫలం అవటం అనేది జరగదు అయితే అందుకు, ప్రజలు మాత్రం పూనుకోవాలి. తమ శ్రేయస్సుకై, సంఘ శ్రేయస్సుకై, దేశ శ్రేయస్సుకై వారు ప్రణాళికను అమలు జరపాలి. ప్రణాళిక అనేదానికి, ఎంతో కష్టపడి పనిచేయాలి నిజాయితీ వుండాలి; పనిలో సామర్థ్యం వుండాలి; దేశంకోసం ఎంతో కొంత త్యాగం చేయగలిగివుండాలి.

నా ప్రసంగాన్ని ముగించేముందు, మీకూ, మీద్వారా ప్రజలకూ విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ప్రణాళికను అమలుజరిపే విషయంలో అత్యంత శ్రద్ధతీసుకోవాలి. ఇబ్బందులను, సమస్యలను స్వయంగానే పరిష్కరించుకోవాలి మనలో ప్రతి ఒక్కరూ కదలాలి మనం ఒక్క అడుగు ముందుకువేస్తే, దేశం పదడుగులు ముందుకు వేస్తుంది.

సవరించిన ముసాయిదా ప్రణాళికను గౌరవసభ్యులు పరిశీలించి వుంటారు. వారుచేసే అమూల్య సూచనలకోసం ఎదురుచూస్తున్నాను మీ అందరకు నా ధన్యవాదాలు.

*శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం): అధ్యక్షా, ఆంధ్ర దేశములో మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక గురించి ఈ శాసనసభ చర్చిస్తున్న సందర్భములో మంత్రిగారిదృష్టికి, శాసనసభ దృష్టికి కొన్నివిషయాలు తీసుకొనిరాక తప్పదు. 400 పేజీలుగల పుస్తకము 2 వ తేదీన ఇచ్చినారు. 5 వ తేదీ ఉదయానికి అన్ని

వివరాలతోను, అన్ని లెక్కలతోను శాసనసభ చర్చించడము అనేది కొంచెము కష్టమైన పరిస్థితి Advisory Committee లో వున్న మాలాంటి వాళ్ళము ఇదివరకు 500 కోట్ల ప్రణాళికతో కుస్తీపట్టుతూ వచ్చాము. ఇప్పుడు 305 కోట్లకు దించిన తరువాత ఏయేపద్దుకు ఎంత తగ్గించారో ఆ వివరాలయినా దొరకడం 3, 4 రోజుల క్రితమే అనుకోండి నేను Advisory Committee లో వుండడముచేత కొంత ముందుగా నాకు తెలిసిన మొత్తము final గా వచ్చేటప్పటికి కొంత చిక్కులతో కూడివుంది Advisory Committee ని ప్రభుత్వము ఏర్పాటు చేసినది శాసనసభ సభ్యులతోను. బయటి సభ్యులతోను ఈ కమిటీని వేసింది వారిముందు 500 కోట్ల ప్రణాళిక వుందని ప్రభుత్వమువారు చెప్పారు దానిలో ఏ పదికోట్లో, పదిహేనుకోట్లో తగ్గించినా, హెచ్చించినా బాదలేదు. కాని కేంద్రప్రభుత్వము 280 కోట్లకన్న ఎక్కువ కాకూడదన్నపుడు ఆపైన మంత్రిగారు కృషిచేసి ఇంకో 25 కోట్లు సంపాదించుకొన్న తరువాత అక్టోబరు నెలలోగాని, నవంబరు నెలలోగాని ఈ Advisory Committee ని పిలిచి ఈరకముగా తగ్గించారు దీని పర్యవసానముగా మేము వీటిని తగ్గించదలచుకొన్నాము అనేది సంప్రదించి వున్నట్లయితే అక్కడ మేము కొన్ని సలహాలు ఇచ్చేదానికి వీలుండేది. అయితే ఇప్పుడు మంత్రిగారు అనవచ్చు. ఎల్లాగ, నవంబరు 28న సమావేశానికి పిలిచాము, అప్పుడు శాసనసభ సభ్యులు, శాసన మండలి సభ్యులు అందరు చెప్పిన విమర్శలను దృష్టిలో పెట్టుకొని Advisory Committee, ప్రభుత్వముకూడ వీటిని తిరిగి సర్దుతారని, అది ఎక్కువ ఉపయోగకరముగా వుంటుందని అనుకొన్నామని మంత్రిగారు చెప్పవచ్చు ముందుగా పిలిచివుంటే బాగుండేది ఏమైనా 21 వ తేదీకి అందరం హాజరయ్యే స్థితిలో వుండడానికి వీలుందో లేదో తెలియదు ఎందుచేతనంటే, చాల తక్కువ నోటీసుతోనే జరిగింది కాబట్టి ఈ ప్రాథమిక విషయాలు వదిలేసి ప్లానుగురించి ఏమి చెప్పారో చూద్దాము. ఇది చాల నిరుత్సాహముగాను, ఆశాభంగముగాను, చాల అన్యాయము కలుగచేసే విధముగాను ఉందని మాత్రము చెప్పవలసిన అవసరం లేదు మంత్రిగారు కొన్ని లెక్కలు ఇవ్వడము జరిగింది రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఆంధ్రదేశానికి పారిశ్రామికంగాను, ఇంకో రకముగాను కేంద్రప్రభుత్వము చేసిన అన్యాయం ఈ మాట కటువైన మాట అని నేను అనుకోను. వారే వివరించడం జరిగింది. వివిధ రాష్ట్రాలకు కేటాయించిన మొత్తములో మన జనాభా ప్రకారము ఎక్కువయినా, తక్కువయినా మన వాటా మనకు వస్తుంది. కొన్ని రాష్ట్రాలకు ఎక్కువ, కొన్నింటికి తక్కువ ఇచ్చివుండవచ్చు. పెద్ద తేడా ఏమీ కనబడ్డం లేదు అని అనవచ్చు. 1952 నుంచి 1959 వరకు మన ఆంధ్రదేశములో ప్రైవేటు

రంగములో ఏర్పాటుచేసే పరిశ్రమలకు నూటికి 4 పాళ్ళు మాత్రమే లైసెన్సు ఇవ్వడం జరిగింది బొంబాయిలో నూటికి 33 పాళ్ళు, బెంగాలులో నూటికి 15 పాళ్ళు లైసెన్సు ఇవ్వడం జరిగింది. గుజరాత్‌ను విడదీసి మహారాష్ట్రకు ఏమేమి ఇచ్చారని చూస్తే ఇంకా స్పష్టముగా ఉంటుంది అనుకోండి Latest లెక్కలు ఇవ్వలేను కాని మొత్తముమీద ప్రైవేటురంగములో పెట్టే పరిశ్రమలకు ఎక్కువభాగం మహారాష్ట్ర, బెంగాలు రాష్ట్రాలకు ఇచ్చినంత ప్రాధాన్యం ఇతర రాష్ట్రాలకు ఇవ్వడంలేదు. దానికి మంత్రిగారు చక్కగా చెప్పారు, అక్కడ ఇదివరకే పరిశ్రమ లున్నాయి Technical skill ఉంది అని చెప్పారు అలా అనుకొని ఎప్పుడూ అక్కడే పెడుతూంటే మిగిలిన రాష్ట్రాలు వెనుకబడి ఉంటాయి ప్రైవేటురంగములో ఇంకొకచోట అయితే లాభసాటిగా ఉండదు అని మొండికేస్తే వారి చేతుల్లో ఉన్న public sector లో ఉన్నవాటిని అయినా మన ఆంధ్రదేశానికి ఇచ్చారా అంటే లేదు మొదటి రెండు పంచవర్ష ప్రణాళికలలోకూడ పశ్చిమబెంగాలుకు 188 కోట్లు, ఒరిస్సాకు 230 కోట్లు, మధ్యప్రదేశ్‌కు 195 కోట్లు, మద్రాసుకు 77 కోట్లు ఆంధ్రకు దాదాపు చెప్పుకోవలసినంతలేదు. అది insignificant అనే చెప్పవచ్చు దాదాపు ఆంధ్రదేశానికి సున్న ఇచ్చారని ఇక్కడ చెప్పడం జరిగింది గత 10 సం. రాలనుంచి జరిగిన అన్యాయము చెప్పవలసిన అవసరంలేదు ఈ విషయము ప్రతిసారి చెప్పడం జరుగుతూనే వస్తోంది ఈ 3వ ప్రణాళిక 1965 దాకా మన భవిష్యత్తును finalise చేసేది కాబట్టి మన ఆవేదనను అయినా శాసనసభద్వారా చెప్పుకోకతప్పదు తెలంగాణా లోని బోధన్‌లో న్యూస్‌ప్రింట్ ఫ్యాక్టరీ పెడతామని అన్నారు. న్యూస్‌ప్రింట్ ఫ్యాక్టరీ లేదుకదా అర్డినరీ ప్రింట్ ఫ్యాక్టరీకూడ లేకుండా పోయింది అదేవిధముగా విశాఖపట్టణములో Diesel marine engines పెడతామన్నారు. అదిపోయింది Meter gauge wagons assembling వైజాగ్‌లో పెడతామని అన్నారు. అది పోయింది. తరువాత Heavy Electrical Plant పెట్టాలంటే అప్పుడు భోపాల్‌లో పెట్టారు ఆ British Commission యొక్క Experts వైజాగ్‌లో పెట్టడానికి అవకాశా లున్నాయని చెప్పినాసరే భోపాల్‌లో పెట్టినారు మూడవ ప్రణాళికలో ఇంకోరెండు కొత్త Heavy Electrical plants పెట్టాలని అనుకొంటూవుంటే - దానికి దుమ్ము దూసరిలేని ప్రదేశము, ఎక్కువ నీటి ఆవిరితో కూడిన వాతావరణం కాకుండావున్న ప్రదేశము, dry climate వున్న ప్రాంతము కావాలి అటువంటి ప్రదేశము భారతదేశము మొత్తముమీద చూస్తే హైదరాబాద్ తగినదని చెప్పవచ్చు. కమిటీవారు హైదరాబాద్ వచ్చి చూచారు. Final నిర్ణయము తీసుకోకపోయినా నాకు తెలిసినదాన్నిబట్టి మనకు ఈ Heavy

Electrical Plant లేదనే తేలింది. అది గాలిలో వచ్చిన కబురేకాకుండా నమ్మదగిన sources నుంచే మన హైదరాబాదుకు లేదని తెలిసింది. ఏ మద్రాసుకో కేరళకో పోయే పరిస్థితులలో వుందని తెలుస్తున్నది. రాజమండ్రి పేపర్ మిల్లును extend చేయటానికి రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 2 కోట్ల 70 లక్షల రూపాయలు కేటాయించటం జరిగింది. ఇప్పుడు దానికి విదేశీమారకము తక్కువగా వుందని చెబుతున్నారు. బిర్లావారి సర్‌సిల్క్‌కు రేయన్ ఫ్యాక్టరీకి వచ్చింది నిన్ననే ఒక వ్యాసం చదివాను. మహారాజులు షౌవరం చేసుకొనటానికి ఉపయోగించే లోషన్‌వంటి వాటికి వస్తున్నాయి Public sector లో ఒక paper mill ను విస్తరింపచేయటానికి ఆంధ్రదేశ దురదృష్టవశాత్తూ దానికి విదేశీమారకం లేకుండా పోయింది మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఏమైనా అన్యాయం జరుగకుండా చూస్తారా అంటే దానికికూడా మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పారు. వారు మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో మనకు చాలా అన్యాయము, నష్టము జరిగిందని చెప్పారు ఇక్కడ ఏ ఫ్యాక్టరీ ఇస్తారో తెలియటంలేదు మనకు 290 కోట్లు-కేంద్రం 200 కోట్లు మనం 90 కోట్లు వేసుకొంటే ఇంకొంచెం కష్టపడి యింకో 15 కోట్లు అదనంగా వేసుకొంటే మొత్తం 305 కోట్ల ప్రణాళికకు మనం పూనుకొన్నాము. మొత్తము ప్రైవేటు రంగంలో 10,500 కోట్ల ప్రణాళిక కాబోతున్నది. ఈ 10,500 కోట్లలో 3800 కోట్లు వివిధ రాష్ట్రాలకుపోతున్నది. మిగిలినది కేంద్రరంగంలోనూ, ప్రైవేటు రంగంలోనూ వుంటుంది ప్రైవేటు రంగంలో సుమారు 4 వేల కోట్లు వుంటే దానిలో జనాభాప్రకారం మనకు 360 కోట్లు ప్రైవేటురంగంలో రావాలి ప్రైవేటురంగంలో కోటీశ్వరులు మనరాష్ట్రంలో ఏ ఏ పరిశ్రమలను పెడతారో మనకు తెలియదు కేంద్రప్రభుత్వం చెప్పలేదు. ఆంధ్రదేశంలో పెడితేనే లైసెన్స్ ఇస్తామని కేంద్రప్రభుత్వం హామీ ఇవ్వలేదు. ప్రభుత్వరంగంలో పెట్టిన దానిలోకూడ చిన్నచిన్న స్కీంలకు 13 కోట్లు ఇస్తారు తప్ప మిగిలిన విషయాలు గట్టిగా నమ్మటానికి వీలులేదని మంత్రిగారు వారి speech లో చెప్పారు. కొత్తగూడెంలో ఎరువుల ఫ్యాక్టరీకి 12 కోట్లు, సింగరేణికి 12 కోట్లు, మైనర్ పోర్ట్స్‌కు నావిగేషన్‌కు 55 లక్షలు ఇస్తారని చెప్పారు. మంత్రిగారు ఆ ఉపన్యాసాన్ని 3, 4 నాల్గురోజులక్రిందట వ్రాసి వుంటారు. నిన్న పార్లమెంటులో ఇండస్ట్రీస్ డిప్యూటిమంత్రి మాట్లాడుతూ కొత్తగూడెంలో దానికి కేంద్రప్రభుత్వం ఏమీ పెట్టుబడి పెట్టదు. ప్రైవేటు రంగంలో ఎడ్వర్‌టైజ్ చేశాము. ఎవరైనా వస్తే పెట్టుకోవాలి కాని కేంద్రప్రభుత్వం ఏ సహాయం చేయద్దని చెప్పారు. 12 కోట్లు ఇవ్వటం అనేది మంత్రి

గారిని సంతృప్తిపరచటానికి చెప్పినమాట కావచ్చు కాని పార్లమెంటులో ఒక ప్రశ్నకు ఆ మంత్రిగారు సమాధానం ఇస్తూ 12 కోట్లు కొత్తగూడెంలో దానికి ఇవ్వటం కల్ల అని చెప్పారు సింగరేణి కాలరిస్‌కు 12 కోట్లు ఇస్తారని చెప్పారు అది ఇస్తే సంతోషమే దానిసైనా అభివృద్ధి చేసుకొనటానికి వీలుంటుంది ఏ విధంగా చూచినా కేంద్ర ప్రభుత్వం బాగా డబ్బువుండి, పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధిచెందిన ప్రాంతాలకీ, బిర్లాలు, తాతాలు కోట్ల రూపాయలు కలిగిన పెట్టుబడిదార్లు, పలుకుబడిగలవారు వున్న రాష్ట్రాలవారికే లైసెన్సులు ఇస్తున్నారు కాని పారిశ్రామికంగా వెనుకబడి, 1965కు 4 కోట్ల 20 లక్షల జనాభావుండే ఆంధ్రరాష్ట్రానికి విలువ ఇవ్వలేకుండా, తక్కువచూపు చూస్తున్నది తాతాలకు, బిర్లాలకు ఏది కావాలన్నా వెంటనే వస్తున్నది కాని ఈ ప్రభుత్వానికి, ఈ మంత్రులకు ఏమాత్రం విలువ ఇవ్వకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రవర్తిస్తున్నదని నేను చెప్పకతప్పదు. కేంద్రంలోవున్న కాంగ్రెసు వారికి, ఇక్కడి కాంగ్రెసువారికి ఏదో పేచి, పోటీపెట్టి సంతోషిద్దామని నేను చెప్పటం లేదు. కమ్యూనిస్టు పార్టీ తరపున చెబుతున్నానని కాకుండా వెనుకబడిన రాష్ట్రాలకు జరుగుతున్న ఈ అన్యాయాన్ని గమనించాలి ఈ అన్యాయాన్ని అరికట్టకపోతే ఆంధ్రప్రజల విశ్వాసాన్ని ఏ విధంగా సంపాదించగలరో చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను మన ప్రజలకు తిండి ఇవ్వాలి, గుడ్డ ఇవ్వాలి బాగా డబ్బువున్న తాతా, బిర్లాలవంటి వారికోసం మిగిలినదేశం ఈ విధంగా వుండాలా? వారిక్రింద లక్షలాది సామాన్యప్రజలు పడివుండాలా అనేది చాలా ముఖ్యమైన విషయం. ఈ రీతిగానే కేరళకు జరిగింది. మైసూరుకు జరిగింది ఉత్తర హిందూస్థానంలో కొన్నిటికి జరిగింది. దీనినిగురించి తీవ్రంగా ఆలోచించాలని మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను.

మంత్రిగారు కొన్ని లెక్కలను ఇచ్చారు. 1951 నుండి చూస్తే ఆంధ్రదేశం, దక్షిణదేశం, ఉత్తరహిందూస్థాన్ కన్న ఎంత వెనుకబడివున్నదో తెలుస్తుంది. వారిచ్చిన లెక్కలు ఈ విధంగా వున్నాయి. ఆంధ్రకు పెర్‌కాపిటా ఇన్‌కం 70% పెరిగిందన్నారు. మద్రాసులో 70%, కేరళలో 76% మొత్తం ఆల్ ఇండియాలో చూస్తే 86% పెరిగిందని చెప్పారు. ఈ లెక్కలు మద్రాసు వారు, కేరళవారు మనంకాని తయారుచేసినవి కావు. ఉత్తర హిందూస్థానంలో పెట్టుబడిదార్లందరూ కలసి భారతదేశం యొక్క పరిస్థితి ఎలావున్నదో తెలియటానికి తయారుచేసిన లెక్కలు. నేను వాటిని రూపాయి నయాపైసలలో లెక్కించి చూస్తే ఆంధ్రదేశము మిగిలిన రాష్ట్రాలకంటే చాలా వెనుకబడి వున్నట్లు తెలిసింది. 1955-56 లో మొత్తం ఇండియాలో తలసరి ఆదాయం

239 38 న పై ఐతే ఆంధ్రదేశంలో 220 24 న,పై వుంది మహారాష్ట్రంలో రు 316 55 న పై వుంది బెంగాల్‌లో రు 363.18 న పై వుంది మద్రాసు మనకన్న కాస్త ముందువుంది వీటిలో మనదేశంలో 25% సాగుదల అయితే మద్రాసులో 45% సాగు అవుతుంది ఆంధ్రదేశంలో బావులకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేస్తే మనకు 10 వేల పంపుసెట్స్ వుంటే మద్రాసులో దాదాపు ఒక లక్షా ముప్పైవేల పంప్‌సెట్స్‌కు విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వటం జరిగింది.

1965 వ సంవత్సరమునకైనా ప్రతిగ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వగలిగిన స్థితిలో వారు వుంటారు. మనముచూస్తే ఇప్పుడు ఇచ్చిన 2,500 గ్రామాలకు ఇంకొక 2,500 గ్రామాలకు మాత్రము ఇవ్వగలము అనుకుంటాను అంతకంటే ఇవ్వగల స్థితిలో మనము ఉండము కాబట్టి ఇలాంటి పరిస్థితులు మనకు ఉన్నదని గుర్తించగోరుతాను. ఇకపోతే ఆదాయము తీసుకుంటే మనకు తల ఒకటింటికి ఆదాయము 220 రూపాయలు ఉంటే మద్రాసు రాష్ట్రములో రు 243 లు ఉన్నది ఇది 1955-56 సంవత్సరము సంగతి పోతే 1960-61 కి వారు వేసుకొన్న అంచనాలనుబట్టి చూస్తే ఆంధ్రదేశములోను తలసరి ఆదాయము రు. 236 56 న పై అయితే మద్రాసురాష్ట్రంలో రు. 263 28 న పై. ఉన్నది మహారాష్ట్రలో రు 335 44 న పై బెంగాల్‌లో రు 436 69 న.పై. ఈ విధముగ ఉన్నప్పుడు వీటిలో తేడా ఎంతెంత ఉన్నదో స్పష్టముగా తెలుస్తున్నది. పోనీ రాబోయే అయిదేళ్ళలోనైనా ఈ తేడాలు ప్రభుత్వము వేసిన ప్రణాళికలద్వారానైనా తగ్గిపోతాయా అని ఆలోచిస్తే, ఈ ప్రకారం జరిగితే, వెనుకబడినరాష్ట్రాలు వెనుకబడే ఉంటాయి, ముందుకుపోయినరాష్ట్రాలు ఇంకా ముందుకుపోతాయని వారే లెక్కలుకట్టి చూచారు ఆ రిపోర్టులు మనం చూస్తున్నాము పోనీ అర్థశాస్త్రజ్ఞులు వగైరాలు అందులో తప్పులువున్నవని చెబితే, వాటిని గురించి చర్చకు వచ్చినప్పుడు ఆలోచించుకోవచ్చు ఏదోఒక basis తీసుకుని వారు వేసిన అంచనాలను తీసుకుంటే ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి ఆదాయము 1965-66లో తలఒకటికి రు. 258.47 న పై ఉంటుందన్నారు. 1955-56 వ సంవత్సరపు లెక్కలనుబట్టి అంచనాలువేస్తే ఆదాయము ఇంకా తగ్గుతుంది. మద్రాసు రాష్ట్రముతో రు 293 11 న. పై. మహారాష్ట్రలో రు. 388.43. బెంగాల్‌లో రు 536 37 న.పై. ఉంటుందని అన్నారు రాబోయే పది సంవత్సరములలో బెంగాల్‌లో రు. 363 నుంచి 536 కు పోతుంది. మహారాష్ట్రలో రు. 316 లు నుంచి రు. 388 లకు పోతుంది. ఆంధ్రలో రు. 220 ల నుంచి రు. 258 లకు మాత్రమే పోతుందని వారి అంచనా. ఈ రేటునుబట్టి మన రాష్ట్రమునకును యితర రాష్ట్రాలకును యెంత తేడాలు వున్నవో, మన

రాష్ట్రము ఎంత వెనుకబడి ఉన్నదో ప్రభుత్వము దృష్టికి తెస్తున్నాను మన రాష్ట్రముయొక్క అభివృద్ధి పోనుపోను ముందుకు పోయిన రాష్ట్రాల అభివృద్ధితో పోల్చిచూస్తే, మన రాష్ట్రంలో తలసరి ఆదాయముకాని, జాతీయ ఆదాయముకాని చాలా తక్కువగ ఉన్నది అని ఈ percentage లెక్కలు రుజువు చేస్తున్నవి ఈ విషయమును గురించి నేను ఎక్కువగ చెప్పదలచలేదు మంత్రివర్గమునకు ఈ సంగతి తెలుసును. కాని ఈ పరిస్థితినుంచి బైటపడి ఇతరులతోపాటు ముందుకుపోయే మార్గము ఏమిటి? ప్రభుత్వము ఏమైనా ఆలోచిస్తున్నదా? ఏళ్ళ తరబడి కేంద్రప్రభుత్వమువారు, వారికి ఇష్టమువచ్చినట్లుగా చేస్తూంటే, ఈ Regional disparity ఈ విధముగ ఉంటే, మనము చేయగలిగింది ఏమైనా ఉన్నదా అనేది ఆలోచించకుండా ప్రభుత్వము చూస్తూ ఊరుకోవశమేనా? దీనిని గురించి ఇక్కడ ఉన్న కాంగ్రెసు మంత్రివర్గము రాష్ట్ర ప్రజలకు సహాయము చేస్తుందా అనేది ఆలోచనకు వస్తున్నది. లాభానికైనా సరే నష్టమునకైనా సరే ఇక్కడ ఈ సభలో 301 మంది సభ్యులు ఉన్నారు. ఇందులో దాదాపు కాంగ్రెసులో ఉన్న వారు 200 మందిదాకా ఉన్నారు. రోజు రోజుకు ఇతర పార్టీలనుంచి పోయి కాంగ్రెసులో చేరుతున్నట్లు పేపర్లలో కూడ చూస్తున్నాము ఆంధ్రదేశముయొక్క భవిష్యత్తును ఈ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము తమ చేతులలో పెట్టుకుని, ప్రజల జీవిత ప్రమాణము ఏవిధముగ అభివృద్ధి చెందేటట్లు చేయాలి అనేది ఆలోచించకుండా కూర్చున్నారు. ఢిల్లీ ప్రభుత్వాన్ని ఒత్తిడి చేయగలిగినారా? మమ్ములను ఏమిచేయమంటారు, మేము చెప్పేది అంతా చెప్పాము, ఎంత చెప్పినా, మా ప్రకారము మేము చేస్తాము అనేవిధముగ అక్కడవారు పోతూంటే, ఇకమనము చేయవలసినపని ఏమిటి? కేంద్రప్రభుత్వం ఒక రాష్ట్రం ముందుకుతీసుకుపోవటానికి దోహదమిస్తూ మనరాష్ట్రంలాంటి దానిని వెనుకబడేటట్లుచేస్తూ, ఈలాంటి విధానమును అవలంబిస్తూ పోతే, ఇది దేశముమొత్తము ఐక్యతను సాధించటానికి వీలుంటుందా? వెనుకపడిన రాష్ట్రప్రజలను రెచ్చగొట్టటానికి దారితీస్తుందితప్ప మరేమీ కాదు. కేంద్రప్రభుత్వము వారికి చెప్పాము. చెప్పినను మా మాట వినడము లేదంటారా? అయితే దీనికిమార్గము ఏమిటో ఆలోచించండి. దక్షిణదేశములో ద్రవిడమున్నేట్ర ఖజగంవారు వారికి ద్రవిడస్థాన్ కావాలి అని ఆందోళన చేస్తున్నారు. దక్షిణదేశాన్ని అణగద్రొక్కాలని కేంద్రప్రభుత్వము చూస్తున్నదని అనుకుని వారు ఈ ద్రవిడస్థాన్ ఉద్యమము లేవదీస్తున్నారు. ఆ పార్టీవారికి ఇది అవకాశమిస్తున్నదా, లేదా, అనేసంగతి మంత్రివర్గము గుర్తించాలి. మేము గట్టిగా కేంద్రప్రభుత్వానికి చెప్పినను మా మాట వినడములేదు, ఏమి చేయమంటారు అని జవాబు చెబితే ప్రయోజనము ఏమి? ప్రయోజనము

లేదనుకుంటే చాలదు. గట్టిగా దెబ్బలాడండి. పట్టు పట్టండి దెబ్బలాడు తున్నాము. పట్టుపట్టుతున్నాము వారు మావంక చూడడములేదు అని అంటే కాదు. దానికి వేరుమార్గము ఆలోచించండి ఢిల్లీ ప్రభుత్వాన్ని పడగొట్టటానికి కాంగ్రెసువారు, కమ్యూనిస్టుపార్టీవారు చేరి పడగొట్టటానికి ప్రయత్నించండి లేదా ఢిల్లీకిపోయి సత్యాగ్రహ ఉద్యమమో, మరొకటో లేవదీసి, అక్కడికి పోదాము. బయలుదేరండి. అందులో సహకరించటానికి మేము సిద్ధముగా ఉన్నాము. మాకేమి అభ్యంతరము లేదు. పడగొట్టటమంటే, వారిని ఎక్కడికో దూరము తీసుకుపోదామని కాదు. వారు మనమాట, మనమొర ఆలకించేటట్టు సాధించటానికి ప్రయత్నముతప్ప వారిని విడగొట్టాలని కాదు, మన ఆంధ్రదేశమును కూడ ముందుకు తీసుకొనిపోవటానికి మార్గము మనము చూచుకోవాలిగదా! దక్షిణదేశము వెనుకపడిపోతున్నదని గదా ద్రవిడస్థాన్ కోసము ఉద్యమముసాగించి పోరాడుతున్నారు? ఏకైక ప్రభుత్వముగా ఉండి, ఒక ప్రాంతాన్ని వెనుకకునెట్టి, కోటీశ్వరులు ఉండే ప్రాంతాలకు లాభము కలుగజేయటానికి చూస్తూంటే ఇది భారతదేశములోని ప్రజలందరి ఐక్యతకు దోహదము చేకూర్చదు అందువల్లనే నేను ఒకసారికి నాలుగుసార్లు ప్రభుత్వమునకు చెబుతున్నాను ఇదివరకు చేసిన ప్రయత్నము కంటే ఇంకా ఎక్కువగ గట్టిప్రయత్నము చేసి మనరాష్ట్రమును ఇతర రాష్ట్రములతో పాటు ముందుకు తీసుకొనిపోవడానికి ప్రయత్నించమని చెబుతున్నాను. మనకు ఎంత అన్యాయము జరుగుతున్నదో ప్రభుత్వానికి తెలుసును లెక్కలే రుజువు పరుస్తున్నవి మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో, ప్రైవేటురంగములో, కేంద్ర ప్రభుత్వరంగములో, రాష్ట్రరంగములో అన్నింటిలో కలిసి మూడువేల కోట్లు ఖర్చుచేశారు రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 7,500 కోట్లు ఖర్చు చేశారు మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 10,500 కోట్లు ఖర్చు చేయాలని అనుకుంటు న్నారు. ఈ మూడు ప్రణాళికలక్రింద 21 వేల కోట్లకుగాను మన ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు ఇచ్చినదల్లా 582 కోట్లు మాత్రమే. ఇదిగాక ఇంకొక 182 కోట్లు ఉజ్జాయింపు అంచనా వేసుకుంటే ఈ మూడు ప్రణాళికలక్రింద అన్ని రంగములలోను చేర్చి మనకు వచ్చింది 700 కోట్లు మాత్రమే ఇచ్చారు. అంటే నూటికి మూడువంతులే మనకు ఇచ్చారు. పోనీ జనాభానుబట్టి చూచినాకూడా మనము వారిలో నూటికి 9 వంతులు ఉండేటప్పుడు మొత్తము భారతదేశము మీద 21 వేలకోట్లు ఖర్చుచేస్తూ, ఈ కొద్దిసొమ్ముతో మీరు సంతోషించండి, సుఖపడండి అని చెప్పడము ఎంతటి న్యాయమో గుర్తించండి.

తరువాత నిన్న కృష్ణాగోదావరి నదీజలములు **allocation** గురించి చర్చల సందర్భములో వెంకటేశ్వర్లుగారు మన రాష్ట్రమును మహారాష్ట్ర

తోను, మైసూరుతోను పోల్చి మన రాష్ట్రము పరిశ్రమలలోను, విద్య వగైరా లలో ఎంత వెనుకబడి ఉన్నామో విశదపరచి చెప్పారు ఇవి మనలను ఎంత ఆవేదన పరుస్తున్నదో చెప్పనక్కరలేదు. మహారాష్ట్రకు వ్యవసాయరంగములో 1954-55 లెక్కలనుబట్టి, ప్రభుత్వము ప్రకటించిన లెక్కలనుబట్టి ఎంత ఇచ్చి నది తెలుస్తూనే ఉన్నది ఆ లెక్కలు ఈ క్రిందివిధంగా నున్నవి మహారాష్ట్రకు వ్యవ్యసాయ రంగములో జాతీయ ఆదాయము రు. 311 కోట్లు వస్తే మనకు రు. 385 కోట్లు జాతీయ ఆదాయము వచ్చింది కాని గనులు, పరిశ్రమలు, ఇంకా ఇతర చిన్న చిన్న చేతిపనులు ఉన్నవి. వీటి విషయములో మహారాష్ట్రకు రూ. 243 కోట్లు వస్తే, మనకు రూ. 64 కోట్లు మాత్రమే వచ్చింది. ఈ లెక్కలు ప్రభుత్వము ప్రకటించిన లెక్కలేగనుక, ఇవి తప్పు అని ఎవరు అనలేరు. అంటే పారిశ్రామికంగా మొత్తము ఆదాయము నూటికి 26 పాళ్లు ఉంటే, మనకు అందులో నూటికి 9 పాళ్ళు మాత్రమేనని తేలింది. ఇకపోతే వ్యాపారము, రవాణావిషయము తీసుకుందాము ఈ items క్రింద 209 కోట్లు వాళ్ళకు ఇస్తే, మనకు 117 కోట్లే ఇచ్చారు. ఇతరత్రాలు చూస్తే వారికి 19 కోట్లు మనకు 19 కోట్లు ఇచ్చారు సరే. ఇది తీసివేయండి, గవర్న మెంటు ఇచ్చిన లెక్కలనుబట్టి తలసరి ఆదాయము రు 295 లు మహారాష్ట్రలో రు. 214 లు. తరువాత మనకు ఉన్న పరిశ్రమల సంగతి తీసుకుంటే, మనకు Joint Stock Companies ఉన్నవి. 1956 సంవత్సరపు లెక్కలు నావద్ద ఉన్నవి భారతదేశములో ఉన్న అన్ని Joint Stock Companies కు చేర్చి 314 కోట్లు పెట్టుబడి ఉన్నది. తలసరి పెట్టుబడి మహారాష్ట్రలో రు 90 లు. ఆంధ్రదేశంలో 444 కంపెనీలు, 1956లో ఉన్నట్లుగా తీసుకొన్నట్లయితే దానిలో పెట్టుబడి 27 కోట్ల 70 లక్షలు. అంటే తలసరి ఆదాయం 6 రూపాయలు 20 నయాపైసలు. 90 రూపాయలు ఎక్కడో 6 రూపాయల 20 నయాపైసలు ఎక్కడో మీరే ఆలోచించుకోండి. అదే రీతిగా చూచినపుడు ఈ scheduled industries ఈ 29 scheduled industries, అని దాని యొక్క Census of Manufacturers అని చెప్పి ప్రతి సంవత్సరం కూడా Government ప్రకటిస్తున్నది, 1956 సంవత్సరములోని census లెక్కలే నా దగ్గర ఉన్నాయి. ఆ తరువాత యింకా ప్రకటించలేదు. ఆంధ్రదేశము వరకు మాత్రం మన Department 1958 వ సంవత్సరానిదికూడా ప్రకటించింది. మహారాష్ట్రది 1958 వ సంవత్సరానిది లేకపోతే నేను compare చేసే దానికి సాధ్యం కాదు. కాబట్టి 1956 ది చూస్తున్నాను 56 సంవత్సరం దాని ప్రకారం చూచినట్లయితే 198 కోట్లు పెట్టుబడి, ఫాక్టరీల వాళ్ళకు వచ్చిన schedule returns లోని schedule లోకి వెడితే వాటిక్రింద 37½ కోట్లు మాత్రమే

కట్టడం జరిగింది దీని పరిధిని వాళ్ళకు పారిశ్రామికంగా, అనగా factory ల ద్వారా, పరిశ్రమలద్వారా వచ్చినటువంటి పారిశ్రామికోత్పత్తి 110 కోట్లు వస్తుంటే మనకు 10 కోట్ల 55 లక్షలు అంటే దానిలో దాదాపు 10 వ వంతో 11 వ వంతో మన ఆంధ్రరాష్ట్రానికి వస్తుంది దానియొక్క ఫలితమేమిటి? తలసరి ఒకటికి factory లో పనిచేసే ఒక్కొక్క కార్మికునికి, గుమాస్తాకు అందరికీ కలిపి సగటున ఒక్కొక్కరికి 1,671 రూపాయిలు సంవత్సరానికి గిట్టుబాటవుతుంది మన ఆంధ్రరాష్ట్రంలో సంవత్సరానికి 752 రూపాయలు మాత్రమే తలసరి గిట్టుబాటవుతుంది అంటే మనకు దాదాపు రెండు రెట్లకు పైగా అక్కడ ఆదాయంవస్తుంది. అందుచేత మనకు వ్యవసాయం ఉంది, పంటలున్నాయి. కడుపునిండా తిండి తింటామంటే తినవచ్చు. కాని మన జీవితస్థాయి factory ల లెక్కలో చూసుకోవలసి ఉన్నది పారిశ్రామికంగా ఆంధ్రదేశం అభివృద్ధి చెందనందుకే కాదు, మన ప్రజానీకంలో ఎక్కువమంది పరిశ్రమలలో పనిచేసే దానికి పూనుకోనంతకాలం, ఆ అవకాశాలు లేనంతకాలం మన ప్రజల జీవితస్థాయి పెరగడం అసంభవము దాదాపు పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి అయినపుడు దాదాపుగా మిగిలిన రాష్ట్రాలన్నింటితో పోల్చి చూసుకుంటే, మహారాష్ట్రంలో, అక్కడ ఫ్యాక్టరీలలో పనిచేసేటటువంటి వారి, ఏదో management డైరెక్టరులు వగైరాలను వదిలివేసి మిగిలిన వారి నందరిని, మామూలు workers, ను అనగా మేనేజరులను, supervisor లు వంటి foremen ను, గుమాస్తాలను వాళ్ళనందరినీ లెక్కలోకి తీసుకుంటే వాళ్ళ ఒక్కొక్కరి తలసరిజీతం సగటున సంవత్సరానికి 1671 రూపాయలు అవుతుంటే ఇక్కడ మనరాష్ట్రంలో తలసరి ఆదాయం సాలుకు 752 రూపాయలు మాత్రమే అవుతున్నది. ఇందులో గుమాస్తాలను, పైతరగతిలో వచ్చినటువంటివాని ఆదాయం తీసేసి కేవలం కార్మికులజీతాలు తీసుకుంటే మన Factory Inspectors ఇచ్చినటువంటి రిపోర్టునుబట్టి సగటున నెలకు 40 రూపాయలు ఆదాయం అంటే సంవత్సరానికి 500 రూపాయలకు మించని ఆదాయం వస్తున్నదన్నమాట. అక్కడ ఫ్యాక్టరీలలో పనిచేసే కార్మికుడికి, 14 వందలో, 15 వందలో రూపాయలు సంవత్సర ఆదాయం వస్తుంటే అంటే రోజుఒకటికి, ఒక్కొక్కడికి 3 రూపాయలు ఆదాయం వస్తుంటే, ఇక్కడ మన ఫ్యాక్టరీలలో పనిచేసేకార్మికుడికి ఒక్కొక్కడికి రోజుకు 1 రూపాయ ఆదాయం వస్తుంది అందుచేత జీవితస్థాయిలో మనకు వాళ్ళకు 3 రెట్లు భేదం ఉంటుంది. ఇవన్నీ చెప్పడం మహారాష్ట్రంలో అంతా పాలు పారుతూ ఉంది అక్కడ అందరూ కూడా పంచభక్ష్య పరమాన్నాలు చేసుకుంటున్నారని నేను అనడం కాదు. అక్కడ కూడాను పారిశ్రామికంగా బాగా అభివృద్ధి చెందిన ఇతర

దేశాలతో దానిని పోల్చి చూసుకుంటే చాలా తక్కువే కావచ్చు కాని భారతదేశం అంతా కూడా ఒకే జాతిగా ముందుకు పోతున్నపుడు ఇంత వెనుక పడి ఉండటం న్యాయం కాదనేది ఉంది అదే రకంగా విద్యుచ్ఛక్తి విషయం కాని తీసుకుంటే వాళ్ళకు తలకు 64 యూనిట్లు ఉన్నది ఇది 1956 వ సంవత్సరపు లెక్క తీసుకుంటే ఇపుడు 61 సంవత్సరం లెక్క తీసుకుంటే ఇంకా ఎక్కువుంటుంది. ఆంధ్రదేశంలో తీసుకుంటే, 8 యూనిట్లు ఉంటుంది ఇది 56 వ సంవత్సరం లెక్కప్రకారం సరే, రెండవ పంచవర్షప్రణాళిక పూర్తిఅయ్యేటప్పటికి మనకు తలకు 15 యూనిట్లు వస్తుంది. ఆదామాషానుబట్టే వాళ్ళ విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాకూడా పెరుగుతుందనుకుంటే అప్పుడు తలకు 128 యూనిట్లు వాళ్ళదైతే మనది పదిహేను యూనిట్లే అయేపరిస్థితి ఉంటుంది. తరువాత విద్యా విషయానికి వచ్చినపుడు మన ఆంధ్రదేశంలో 27 లక్షలమంది 58-59 లో ప్రాథమిక పాఠశాలలలో చదువుకుంటున్నారు అక్కడ మహారాష్ట్రంలో 37 లక్షల 42 వేలమంది ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో చదువుకుంటున్నారు దాదాపుగా ఆంధ్రరాష్ట్రంలోని మన జనాభా, మహారాష్ట్రలోని జనాభా ఒకటే అనే సంగతి మీరు మరచిపోకండి మన జనాభా మూడు కోట్ల డబ్బదిరెండు లక్షలు ఈ 1960 మార్చికైతే. వాళ్ళది 3 కోట్ల 82 లక్షలు అందుచేత జనాభా దాదాపుగా ఒకటేఅయిన దగ్గిరరాష్ట్రం కనుక మహారాష్ట్రం కనుక మహారాష్ట్రతో మనరాష్ట్రాన్ని పోల్చి చెప్తున్నాను. ఇంతకుముందే చెప్పినాను మనరాష్ట్రంలో 27 లక్షలమంది బాలబాలికలు ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో చదువుతూంటే, అక్కడవాళ్ళు 37 లక్షల 42 వేలమంది 58-59 లో చదువుతూ ఉంటున్నారు. ఇక High Schools విషయం చూచినట్లయితే అంటే 1st form నుంచి స్కూల్ ఫైనలువరకు ఉన్నటువంటి హైస్కూళ్ళు మన ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ఒక వెయ్యిఉంటే 1721 మహారాష్ట్రంలో ఉన్నాయి. మన ఆంధ్రరాష్ట్రంలో 4 లక్షల 75 మంది ఈ secondary schools 1st form నుంచి 6th form వరకూ చదువుతూంటే వాళ్ళు 7 లక్షలమంది చదువుకొంటున్నారు. యింకా యిదే రకముగా College education విషయయలో కూడా మనరాష్ట్రములో professional, arts, Intermediate మొదలైన కాలేజీలతో కూడా అన్నీ కలిపితే 50 వేలుండే అక్కడ 95 వేలున్నది. ఈ రకముగా ఒకటి తరువాత ఒకటి మనము ఎన్నో చెప్పుకుంటూ పోవచ్చు అందుచేత అక్కడ తయారయేటటువంటి textiles కాని దూదికాని చూసుకుంటే దానిలో మనది ఏ మూలకూ రాదనే సంగతి అందరికీ తెలిసినటువంటి విషయమే. అందుచేత ఈ రకంగా అన్ని విషయాలలోను మొత్తం All India లో పోల్చి చూసుకున్నా మనస్థితి average కన్న

తక్కువగా ఉన్నది తరువాత అభివృద్ధి చెందినటువంటి పశ్చిమ బెంగాల్ మహారాష్ట్రములతో పరిశ్రమల విషయములో పోల్చి చూసుకున్నట్లయితేను విద్యావిషయంలో చూసుకున్నట్లయితే, తలసరి ఆదాయం విషయంలో చూసుకున్నట్లయితే అసలు ఉద్యోగావకాశముల విషయంలో చూసుకున్నట్లయితే మనకు రెండుమూడు రెట్లు వుండేటట్లయితే, ఇది ఇలాగ జరగవలసిందేనా, ఇలాసాగవలసిందేనా ప్రణాళికలో ఎన్నోచెప్పారు పనిలేనివారికి పనిచూపించే దానికి కృషి చేస్తామని చెప్పారు కాని 15 ఏళ్ళయిన తరువాతకూడ ఈ ఆచరణ ఏమిటి? అనేది కాంగ్రెస్ మంత్రివర్గం, వారియొక్క కేంద్ర ప్రభుత్వంతో దీనిని గురించి, గట్టిగా మేము కృషి చేస్తూనే ఉన్నాము ఇంతకన్న ఏమిచేయాలంటే, అది మీ బాధ్యత కనుక మీరు దానిమీద ఏమి మార్గాలు ఆలోచించవలసినదో చెప్పాలి. మీరు అలాంటి మార్గాలు చూసినట్లయితే తప్పనిసరిగా మనం అందరమూ కలిసి దానిని సాధించడంకోసం కృషిచేయడానికి మేము తయారుగానే ఉన్నామని నేను మీకు చెప్పగలను. తరువాత మన ఆంధ్రదేశం ఆహారధాన్యాల పంటల విషయంలో బ్రహ్మాండంగా ఉందన్నారు చాలా surplus ఉందన్నారు. సరే కొనుక్కోవడానికి చేత కాని ప్రజలు అనేకమంది ఉంటే అంతా surplus గానే కనపడుతుంది కడుపునిండా తింటాము తినాలంటే దొరకదు కాని పోనీ ఏదో అమ్ముకుంటున్నాము, చేసుకుంటున్నాము అనే సంగతి చూసుకుందాం ఈ విషయంలోకూడ మహారాష్ట్రంలో 56-57లో ఈ ఆహారధాన్యాలన్నిటిని 3 కోట్ల 18 లక్షల ఎకరాలలో 65 లక్షల టన్నులు ఆహారధాన్యాలు పప్పుదినుసులతో సహా వాళ్ళు పండించారు మన ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో 2 కోట్ల 24 లక్షల ఎకరాలలో 55 లక్షల 43 వేల టన్నుల ఆహారధాన్యాలను మనం పండించాము అందుచేత ఈ దామాషానే కనుక చూసినట్లయితే వాళ్లు తలసరి ఎంత పండించుకొంటున్నారు. మనము మనకున్న నూటికి నూరుపాళ్ళు మనము పండించుకుంటే కాని చాలదు. మనం మన జనాభానుబట్టి చూసుకోవాల్సి ఉంటుంది మనకు పండే ఆహారధాన్యాలు 100 (నూరు) అయితే వాళ్లది 117, జనాభా చూస్తే మనం నూరు అయితే వాళ్ళది 103 మాత్రమే ఉంది అందుచేత బొంబాయిరాష్ట్రంలో తయారైన ఆహారధాన్యాలు వాళ్ళ తలసరి చూసుకుంటే, మన కున్నదానికంటే కొద్దిగా ఎక్కువేకాని తక్కువేమీ కాదనే విషయాన్నిగురించి మాత్రమే నేను ఇక్కడ చెప్పడం కాని మిగిలిన వివరాలన్నిటికి పోను. ఇక చెఱకు విషయములో, ప్రత్తి విషయంలో అన్నింటిలో వాళ్ళు మనకన్న ఏ రకంగా ఎక్కువ తయారు చేస్తున్నారు? పొగాకుమాత్రం మనం వాళ్ళకన్న ఎక్కువగా పండిస్తున్నాము. కొన్ని oil seeds ను కూడ మనం వాళ్ళకన్న ఎక్కువగా

పండించుకొంటున్నాము అందుచేతను ఈరీతిగా ఏదో మహారాష్ట్రాన్ని గురించి ఇంత బాగుగా ప్రత్యేకంగా చెప్తున్నామా అనే ధోరణిలో చూడరాదు. ఈ రాష్ట్రానికి ఇంకొక రాష్ట్రానికి ఎంత విపరీతమైన భేదాలున్నాయో గమనించాలి ఒక రాష్ట్రంలోని యే కొద్దిమంది చేతులలోనో లక్షలు, కోట్లు ఉండి మిగిలిన వారికి తినేదానికి తిండే లేకుండా పని చేసుకొనేదానికి పనిలేకుండా ఉంటే ఈ ప్రణాళికద్వారా దేశాన్ని ముందుకు తీసుకుపోవడానికి సాధ్యంకాదు అసలు ఈ మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక అరంభించినపుడు ప్రతి పార్టీకూడా ఆహ్వానించినటువంటి, కోరినటువంటి విషయాలేమిటి ? భారీ పరిశ్రమలను స్థాపించి మనకాళ్ళమీద మనం నిలబడదాం, ఇతరదేశాలమీద ఆధారపడవలసిన అవసరం లేకుండా నిలబడదాం అని అన్నారు ఇదొకటి మంచి ఆశయమే కాని అసలు పనిలేని వాళ్ళకు పని కల్పించి నిరుద్యోగాన్ని తగ్గిస్తామన్నారు పూర్తిగా కాకపోయినా తగ్గిస్తామని, క్రమేణా నిరుద్యోగాన్ని తొలగిస్తామని అన్నారు. ఇదొకటి మంచి ఆశయము తరువాత సమాజంలోని తారతమ్యాలు లేకుండా తొలగిస్తాము, దీనినే సోషలిస్టు తరహా సమాజం అన్నారు. వీటన్నిటినీ ఆహ్వానించాము తారతమ్యాలను తగ్గిస్తే—నాకు టైములేకపోయింది, ఇంకా అంతాకూడా study చేస్తున్నాను—మనదేశంలో మన ఆంధ్రరాష్ట్రంలో కూడా గత పదేళ్ళలో ఉన్నవాళ్ళకే మరింత ఆదాయం వచ్చింది. పైవాళ్ళ సగటు ఆదాయం పెరిగింది, వాళ్ళ తలసరి ఆదాయం పెరిగింది తప్పితే, క్రిందనున్న చిన్నతరగతులవారి తలసరి ఆదాయం పెరగలేదు సరికదా తగ్గుతోందని కూడా అంటున్నాను. అంతేకాదు. మొన్ననే పార్లమెంటులో మొత్తము భారతదేశంలో 25 మందో 26 మందో కోటీశ్వరులున్నారని అన్నారు. అందులో 17-18 మంది మాజీ సంస్థానాధీశ్వరులు. అంటే సుమారు 42 కోట్ల జనాభా ఉన్న భారతదేశంలో 26-28 మంది మాత్రమే కోటిదాటిన ఆస్తి ఉన్నవారు. మిగిలినవారంతా సంవత్సరానికి 300 రూపాయలుకూడ రాని వ్యవసాయ కార్మికులు అందుచేత ఈ తారతమ్యాలు తగ్గించాలి. ఒక రాష్ట్రానికి ఇంకొక రాష్ట్రానికి మధ్య ఉన్న తారతమ్యాలు తగ్గించాలి. లేకపోతే ప్రభుత్వం అందరిని కూడ గట్టుకొని రెండు కాళ్ళమీద నడవడం సాధ్యంకాదు చాల అసంతృప్తికి, గందరగోళానికి దారితీస్తుంది ఆమధ్య మంత్రిగారితో ఒకరోజు మాట్లాడుతూ ఏమండీ 305 కోట్లు మేరకే తెచ్చారు. ఏదీ సమగ్రంగాలేదు అంటే మీరేమన్నా. చెప్పండి. ఈ 305 కోట్లకు మించి మేము చేయగలిగింది అంతా చేశాము, కేంద్రప్రభుత్వం నశేమిరా ఈ 305 కోట్లతో ఒక దమ్మిడీకూడ అదనంగా రాదంటోంది అన్నారు.

ఈ 305 కోట్లతో మనం రాష్ట్రాన్ని ఏరకంగా ముందుకు తీసుకుపోగలమో మీరేమయినా సూచనలు చేస్తే మేము జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తామని చెప్పారు. ఈ 305 కోట్లలో ఏమి సూచన ఉంది? ఎవరికి తగ్గించి ఎవరికి పెట్టమని చెప్పాలి? ఏ ప్రాజక్టు వద్దని చెప్పి ఏ ప్రాజక్టు కావలెననాలి? ఎవరికి ఇల్లువద్దని ఎవరికి కావాలని చెప్పాలి? ఇది ఎట్లా సాధ్యమవుతుందని అడుగుతున్నాను దానిమీద మంత్రిగారు ఏమయినా సహేతుకమయిన సూచనలు చేస్తే జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తామన్నారు వారికి నా ధన్యవాదాలు మన చిక్కులను కూడ గమనించమని వారిని కోరుతున్నాను కొన్నింటిని తగ్గించి ఉన్నదాంట్లోనే మసిపూసి మారేడుకాయ చేసినట్లయితే అది సాధ్యమవుతుందా? ఎవరిని సంతృప్తిపరచగలము? అలా మనం పూనుకుంటే మనలో మనకి, మా ప్రాజక్టు వద్దన్నారు, మాకు ఇది వద్దన్నారు అనే సమస్యలు రావా? అవి ఎట్లా సాధ్యమవుతుందనేది మంత్రిగారిని, శాసనసభ్యులను జాగ్రత్తగా ఆలోచించమని కోరుతున్నాను కేంద్రప్రభుత్వం మన శాసనసభలో జరిగిన చర్చలు ఏమయినా ఖాతరుచేసే స్థితిలో ఉన్నట్లయితే ఇది ఒక సవాలుగా కాదు మనం అడిగేది అసలు దేశం ఈ రీతిగా ముందుకు పోలేదు అందుచే దానిని గుర్తించి చర్యలు తీసుకోవాలని యీ బాధ్యతాయుతమయిన శాసనసభలో మన ఆవేదన తెలియచేయడమే ప్రధానంగా పెట్టుకుని చెబుతున్నాను

తరువాత ఇక మన ప్రణాళిక విషయమై కొన్ని విషయాలు మీ ముందు పెడతాను మంత్రిగారు మొదట రెండు పంచవర్ష ప్రణాళికలలో జరిగిన అభివృద్ధిని గురించి కాస్త చదివారు కాని జరిగింది జరిగినట్లుగా చూచుకుని సంతృప్తిపడినాకూడ మనకి వచ్చే ఉపయోగము కూడ లేదు అందుచేత కొన్ని లెక్కలు ప్రభుత్వము యిచ్చినది వాటిని గురించి సరిగా చెకప్ చేస్తే మనకందరికీ ఉపయోగము వుంటుంది దాని ప్రకారము చేస్తే మంచిది ఎందుకంటే మనం కొన్నికోట్లు ఖర్చు చేస్తున్నాము. కేంద్రం ఇచ్చిన మేరకు ఎంతవరకు మనం ముందుకు పోతున్నాము, అనేది మనకి ఉండాలి అందుచేత లేనివాటికన్న లెక్కలు చూపుకున్నా ఉపయోగం లేదు. ఉన్నదానినికూడ లేదనుకున్నా ఉపయోగం లేదు ఈ సందర్భంలో ముందు వ్యవసాయం, ఆహార ధాన్యాలతో నేను ఆరంభిస్తాను మంత్రిగారు ఇచ్చిన స్టేట్‌మెంటులోను యీ ప్లానింగు దాంట్లోను 1949-50 లో 39-40 లక్షల టన్నుల పప్పుదినుసులతో సహా ఆహారధాన్యాలు తయారయినాయని, ఇపుడు 1959-60 లో 63-64 లక్షల టన్నులు పప్పుదినుసులతో సహా ఆహారధాన్యం తయారవుతోందని అంటున్నారు. ఈ లెక్కలను మార్పుచేయాలని నేను కోరుతున్నాను. నా

దగ్గర ఇపుడు పుస్తకాలు లేవుగాని ఆ పుస్తకాలు చదవగా కంఠతా ఉన్న లెక్కలన్నీ చెబుతాను అగ్రికల్చరల్ స్టాటిస్టిక్సు అని చెప్పి 52-58 కి సంబంధించి అగ్రికల్చరల్ సిట్యుయేషన్ ఇన్ ఇండియా అనే దాంట్లో ఒక భాగంగా గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియావారు ప్రకటించారు దాని తరువాత స్టాటిస్టిక్స్ ఆఫ్ ఫుడ్ అని జనవరి 1960 లో ఒకటి ప్రకటించారు వాటన్నింటిలోకూడ ఆంధ్రప్రదేశ్ కి సంబంధించి కొన్ని లెక్క లిచ్చారు ఆ లెక్కలు 49-50 వ్యవసాయ సంవత్సరం నుంచి 59-60 సంవత్సరం వరకు అంచనాలు ఉజ్జాయింపుగా చూస్తే 53 వ సంవత్సరందాకా 40, 41, 42, 43 లక్షల టన్నులలో ఒక సంవత్సరం ఎక్కువ తక్కువగా ఉంటున్నాయి. 52-53 గాని 53-54 సంవత్సరం గాని 46 లక్షల ఆహారధాన్యాలు ఉంటుంది. 49-50 నుంచి 53-54 దాకా ఏవరేజి చూస్తే 43 లక్షల టన్నులు ఆహారధాన్యాలు ఉత్పత్తి అవుతుంది 54-55 నుంచి మాత్రం ఒక పర్యాయం 56 లక్షల టన్నులు ఉంది దాని తరువాత 56 నుండి 57-58 దాకా ఏవరేజ్ 56-57 మధ్య మిగులుతుంది. తరువాత 58-59 లో 63 లక్షలు 59-60లో 63 లక్షల పైన అని చెప్పి యీ అగ్రికల్చరల్ స్టాటిస్టిక్స్ ఆగస్టుసంచికలో లేటెస్టు ఫిగర్సు పై విధంగా ఉన్నాయి అందుచేత గత రెండు సంవత్సరములు 63 లక్షలు, 62 లక్షల టన్నులు సగటున పండినది అట్లా ఉంచి అంతకుముందు 49 నుంచి 53-54 దాకా 43 లక్షల టన్నులు ఏవరేజిగా ఉంది 41-42 40-43 అవతల గబుక్కున 56 లక్షల టన్నులవరకూ పోయేదానికి కారణమేమిటి ? ఆ సంవత్సరం బ్రహ్మాండంగా నీటిపారుదల సౌకర్యాలు ఎక్కువయినాయా, లేక బ్రహ్మాండంగా ఎరువుల సరఫరా ఎక్కువ చేశారా ? ఏమీ లేకుండా గబుక్కున ఒక సంవత్సరం 13 లక్షల టన్నులు ఎందుకు అదనంగా పెరిగింది ? అంతే కాదు. 45 నుంచి 50 వరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ అగ్రికల్చరల్ స్టాటిస్టిక్సు చూస్తే అపుడు కూడ 35, 39, 40, 41 మధ్యనే ఆ పిరియడ్ లో నేకూడ ఏవరేజుపంట ఉంటోంది.

ఆసంగతి చూచుకొన్నప్పుడు, 1950 లో మనకు 40 లక్షల టన్నులువస్తే, ఇప్పుడు 63 లక్షల టన్నులకు పెరిగిందంటే, అది అంత సంతోషించవలసిన విషయం కాదు. ఆరోజు సుమారు 50 లక్షలు పండితే ఈరోజు 63 లక్షలు, అంటే సుమారు 10, 12 లక్షలుకంటె అదనంగా పండలేదు అనే వాస్తవికమైన విషయాన్ని మీదృష్టికి తీసుకొనివస్తున్నాను. ఈ పదేళ్ళలో మనం minor irrigation కోసం ఖర్చుపెట్టినది, ఎరువులకోసం ఖర్చుపెట్టినది, petty ryots కోసం ఖర్చుపెట్టినది, తరువాత వ్యవసాయ పరిశోధనలకోసం ఖర్చుపెట్టినది,

వీటంతటికి కోట్లకొలది ఖర్చుపెట్టిన తరువాత కూడా, 10, 12 లక్షల కంటె అదనంగా మనం పండించలేక పోవడానికి కారణం ఏమిటి అని ఆలోచించాలి అంతేకాకుండా 10 ఏళ్ళలో 40 లక్షల టన్నులనుంచి, 60 లక్షలకు పెరిగింది, నూటికి 50 పాళ్లు పెరిగింది, సంవత్సరానికి 5 percent పెరుగుతూ ఉన్నదని సంతోషించకుండా, మనము పెట్టినఖర్చుకు, మనంచేసే కృషికి ఒకరకంగా సరిగా ఉన్నది, పరవాలేదు, బాగానే ఉన్నది, అనేటటువంటి ధోరణి రాకుండా ఉండే ఉద్దేశంతోనే నేను ఈరకంగా తెలియచేస్తున్నాను తరువాత మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ఆఖరుకు 95 లక్షల టన్నులు మనము తయారు చేస్తున్నామని చెప్పారు నాకు చాలా సంతోషముగా ఉన్నది 95 లక్షల టన్నుల ఆహారధాన్యాలు తయారుచేసే కృషి పెట్టుకొన్నాము అంటే, దాని వలన మనప్రజలకు ఇప్పటికన్నా 2 ఔన్సులలో లేక ఒక గిద్దెడు బియ్యముగాని, ఒక గిద్దెడు జొన్నలుగాని లభిస్తే చాల సంతోషిస్తాము కాని 1959-60 లో 63 లక్షల, 30 వేల టన్నులు మనరాష్ట్రంలో తయారు చేశామని ఒక అంచనా పుస్తకాలలో ఇచ్చిన తరువాత, వచ్చేసంవత్సరం జూన్‌కంతా కూడా మనం 70 లక్షల టన్నులు ఆహారధాన్యాలుమన ఆంధ్రదేశంలో తయారుచేస్తారని చెప్పి ఊహించి, దానికంటె ఇంకొక 24 లక్షల టన్నులు మాత్రం అదనంగా పండించు కోవాలని plan వేయడం అనేది న్యాయంకాదు ఎందుకంటే, మొట్టమొదట 4 ఏళ్ళక్రితం మనం ఆశించి ఉండవచ్చు, 1961 జూన్ కంతా అంటె ఆ crop year, ఆ fasli year కంతా మనం 70 లక్షలు టన్నులు ఆహారధాన్యాలు తయారు చేయగలమని కాని వాస్తవిక పరిస్థితి ఏమిటి ? 1959 లో 63 లక్షల టన్నులైతే ఈ ఒక సంవత్సరంలోపల 7 లక్షల టన్నులు అదనంగా పండించే అవకాశం ఏమిటి? అందులో ఈ సంవత్సరం, మనకు అనేక మెట్టతాలూకాలలో, రాయలసీమలో తెలంగాణాలో మొదటపంట అంతా పోయినతరువాత, కొంత వర్షాలుపడితే, రెండవపంటగా వేసినటువంటి మెట్టపంటలు కొన్నిబ్రతికి, కొన్ని బ్రతుకలేని పరిస్థితులలో, మన seasonal conditions బాగా adverse గా ఉన్న సమయంలో ఈ సంవత్సరం 7 లక్షల టన్నులు అదనంగా పెరుగుతుందని 70 లక్షలకు పెరుగుతుందని, ఇంక 24 లక్షలు అదనంగా చేసుకోవాలంటే, ఎంత ఎరువులు కావాలి. ఎంత irrigation కావాలి అని అవతల అంచనాలు వేసుకొనడం అది planకాదు. వచ్చేసంవత్సరం మహా పెరిగితే, 1, 2 లక్షలు పెరగవచ్చు. కనుక 65లక్షల టన్నులనుంచి 95 లక్షలవరకు అంటె 30 లక్షలు అదనంగా రాబోయే అయిదేళ్ళలో మనం పండించుకోవాలి అనుకొన్నప్పుడు దానికి steps ఏవిధంగా తీసుకోవలసి యుంటుంది ? ఏ రకమైన steps తీసుకొంటె అంత పండించగలుగుతా మనేది పరిశీలించి,

అటువంటి steps తీసుకోవలసియుంటుంది. కాని అటువంటి steps ఏమీ తీసుకో కుండా 95 లక్షల టన్నుల ఆహారధాన్యాలు వస్తాయని అనుకోడానికి వీలులేదు. వ్యవసాయం, పశుసంపద, చేపలు, అడవులు, Community Development, minor irrigation వీటన్నింటికి మొత్తం 73 కోట్లు రూపాయలు మేము రాబోయే పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఖర్చుపెడతామని అంటున్నారు మనకు వ్యవసాయం చాలా అవసరం, ప్రధానం మనకు పరిశ్రమలు లేకపోయినా, తిండిగింజలు చాలా అవసరం దీనికి ఏమి ఖర్చుపెడతామన్నా నాకేమీ అభ్యం తరములేదు 73 కోట్ల రూపాయలలో 18 కోట్లు, 20 కోట్లు minor irrigation కోసం కేటాయించారు దీంట్లో చిన్న చిన్న minor adjustments తప్పితే, దీంట్లోనుంచి దమ్మిడికూడా తగ్గించవద్దు కాని మిగిలిన schemes లో సాధ్యమైనంత తగ్గించి, వ్యవసాయాన్ని బాగా అభివృద్ధిపరచి ఎక్కువ పండించే దానికోసం ఆ మిగిలినదంతా ఉపయోగించాలంటే, ముఖ్యంగా నీటిపారుదలకు సంబందించిన వాటిని ఎక్కువగ ఖర్చుపెట్టాలి పంటలు పండించే విషయంలో ముఖ్యంగా మూడు విషయాలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వవలసియుంటుంది మొదటిది నీటిపారుదల సౌకర్యాలు ఎక్కువ చేయాలి రెండవది ఎరువులు, రసాయనిక ఎరువులు కానివ్వండి green manures అంటే compost చెత్త చెదురు మొద లైనవి కానివ్వండి మూడవది పంటలకు వచ్చే తెగుళ్ళు మొదలైనవాటిని ఆపు చేయడము ఈ మూడింటికి ప్రాధాన్యత ఇచ్చిన తరువాతనే విత్తనాలవిషయం తీసుకోవలసియుంటుంది మంచి విత్తనాలు ఉంటే మంచి పంటలు పండుతాయి. ఏమైనప్పటికినీ ఆ మూడింటితరువాతనే విత్తనాలవిషయం వస్తుంది. వాటికి ముందు రావు. దానితరువాత మంచి పనిముట్లు మొదలైనవి వస్తాయి కనుక ప్రధానంగా ఆ మూడు, తరువాతనే తక్కినవివస్తాయి. అందుచేత ఆ మూడింటికి ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించి, తక్కినవాటికి తగ్గించండని మా సూచన ప్రభుత్వం ఇచ్చిన లెక్కలు పేజీ 41 లో చూడండి. అందులో improved seeds వల్ల రాబోయే అయిదేళ్లలో పండించగలిగిన అహారధాన్యాలు గురించి ఏమి చెప్పారు? 65 వేల టన్నుల ఆహారధాన్యాన్ని improved seeds supply చేయడము వల్ల తయారు చేయగలమని అన్నారు. మొత్తము 24 లక్షల టన్నులకు 67 వేలు మాత్రమే improveds seed వల్ల, అదనముగా వస్తుందని ప్రభుత్వము ఊహిస్తున్నది అంటే మొత్తము దాంట్లో 2.7 శాతంమాత్రము అదనముగా పండించ గలుగుతున్నారన్న మాట.

ఈ improved seeds కోసము ప్రభుత్వము ఎంతఖర్చుపెడుతున్నది? ఈ seed farms మొదలయిన వాటికోసము? "Establishment of

seed farms and construction of seed stores will cater to the amenities in a large meansure" అని అన్నారు. దానికి "A sum of two crores has to be provided for this purpose" అని చెప్పారు కాని, మా యొక్క ఉద్దేశములో రెండు కోట్లు ఈ seeds కోసము ఖర్చుపెట్టవలసిన అవసరములేదు ఆ రెండుకోట్లు కూడా నీటి పారుదల సౌకర్యాలు బాగుచేసేదానికోసము ఖర్చుపెట్టాలి అనేదే మా ఉద్దేశము దాంట్లో ప్రభుత్వం చెప్పిన ప్రతి దమ్మిడికి తీసివేయాలని కాదు చిన్న చిన్న ఉపస్కీములు ఉంటే ఉండవచ్చు, కాని ఈ విషయాన్ని జాగ్రత్తగా చూడాలనేదే మా point ఈ seeds కోసం ఖర్చుచేసే రెండుకోట్లలో 'subsidised seed' అనే item రు 45,50,000 ఉన్నది దానిని పూర్తిగాతీసివేయాలి అదేరకంగా seed farms కు స్థలాలు కొనడానికి కేటాయించినది ఉన్నది ఇవన్నీ కలిపి 1,50 లక్షలకు తక్కువలేకుండ తీసివేయవచ్చును Insecticides pesticides కు రు 82,50,000 కేటాయించారు దీనిలోమాత్రం ఒక్క దమ్మిడీకూడ తగ్గించమని కోరడంలేదు, యింకా అదనంగాకూడా యివ్వవచ్చును.

పశ్చిమగోదావరి జిలాలో package scheme కు రు 1,40 లక్షలు ఉన్నది. అది అమెరికన్ ఎయిడ్ కనుక నాకు అభ్యంతరం లేదు దానికితప్పితే వీరు యింకొకదానికి యివ్వరు అయితే దానికన్న పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో ముఖ్యంగా మురుగుపోయే ఏర్పాట్లు చేయుట అత్యవసరం. ఎర్రకాలవ, తమ్మిలేరు, ఉప్పుటేరు, నక్కలకాల్వ వాటి మురుగువల్ల నష్టం కలుగకుండచేస్తే, యితరంగా వ్యవసాయదారులకు ఎరువులు మొదలయినవి యిచ్చినందువల్ల అవుతుందనుకునే ఉత్పత్తికంటె, ఎక్కువ ఆహారోత్పత్తి జరుగుతుంది. కనుక మురుగును తొలగించుట అత్యవసరం

చెరుకుపంట అభివృద్ధికి రు 33, 35 వేలు ఉన్నది. అందులో 9 లక్షలు రోడ్లకు ఉన్నది దానికి నాకు అభ్యంతరం లేదు. కాని మిగిలిన 24 లక్షలతో చేసేది ఏమిటో నాకు అర్థంకావడం లేదు అది వృధాచేయవద్దు. రైతాంగానికి సలహాలుయివ్వండి. వారే తంటాలు పడతారు. దీనికోసం రు 24 లక్షలు ఖర్చు చేయకూడదు.

Oil seeds పెంచుటకు రు. 54,64 వేలు అన్నారు. దానికొరకు research చేయవచ్చునుగాని ప్రత్యేకంగా యింత మొత్తం వాటి పెంపకానికి ఖర్చుచేయుట అనవసరం. అట్లాగే కొబ్బరి చెట్లను రు. 12 లక్షలు అన్నారు. పత్తి పంట అభివృద్ధికి రు. 22½ లక్షలు అన్నారు. లక్ష్మి కాటన్ మొదలయిన విత్తనాలు వేసి experiments చేసి యింత డబ్బు ఖర్చుచేసేకంటే, రైతులకు

irrigation facilities ఎక్కువచేస్తే ఇంకా ఎక్కువ పత్తి ఉత్పత్తి అవుతుంది కరపత్రాలు వేసి, శాస్త్రజ్ఞానం అందించడం కంటే, నీటిపారుదల సౌకర్యాలు కలుగజేస్తే రైతులే తంటాలు పడుతారు

పండ్లచెట్లకు రు 40 లక్షలు అన్నారు ప్రధానంగా తిండిగింజలు అత్యవసరంగా కావలసియున్న యీ రోజులలో పండ్లచెట్లకు రు. 40 లక్షలు ఖర్చు చేయుటకంటె దానిని నీటిపారుదల సౌకర్యాలకు వినియోగించుట మంచిది

అదేరకంగా పొగాకుపంట ఎకరానికి మిగిలిన రాష్ట్రాలలో ఎక్కువ పండుతోందిట మనవద్దకూడా ఎక్కువపంట తీయుటకు 12½ లక్షలకు పైగా ఖర్చు చేస్తామంటున్నారు Vegetables dehydrate తీయుటకని రు. 15 లక్షలు ఖర్చు పెడతామంటున్నారు ఈ స్కీమ్సు అన్నీ తీసివేయాలని నా ఉద్దేశం.

కో-ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ అనే పేరుతో రు. 40 లక్షలు ఉన్నది ఇంత ఎందుకు ? పేదప్రజలకు భూములు పంచి, ఎరువులు మొదలైనవి యిస్తే అభ్యంతరంలేదు. రిజిస్ట్రేషన్ కోసం, ఉద్యోగస్తులకోసం, కో ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ అనే పేరుతో రు. 40 లక్షలు ఖర్చుచేయకూడదు కొల్లేరుప్రాంతంలో cooperative farms పెడుతున్నారు. అక్కడ కొల్లేటి ముంపువలన నష్టములేకుండ చేస్తే చాల సంతోషిస్తారు

Animal husbandry క్రింద ఒక item ఉన్నది. రు. 42,63 వేలు కోళ్ల పెంపకానికి ఖర్చుచేసేకంటె, దానిని యింకా ఎక్కువ ఉపయోగమయినవాటికి ఖర్చుచేయవచ్చును. కోళ్లు లేకపోతే మాంసము లేదంటే, అయిదేళ్లుఅయిన తరువాత చూద్దాము. ఇప్పుడు ఉన్నవి ఏదో ఉన్నవి గొర్రెలు, వాటి ఉన్నికొరకు రు 52, 57 వేలు ఉన్నది. ఇది పూర్తిగా అనవసరం ముఖ్యంగా animal husbandry క్రింద—సాధ్యమైనన్ని గ్రామాలలో పశువులకు వచ్చే రోగాలను నిరోధించుటకు ఎక్కువ ప్రయత్నం చేయండి. వ్యాధులు రాకుండాచేసే ఆ కార్యక్రమానికి staff ను ఎక్కువ చేయండి. మందులు ఎక్కువ అందించండి. అంతేగాని కొత్తగా గొర్రెలు పెంచి ఉన్ని తయారు చేసేందుకు యింకా కోళ్ళ పెంపకానికి, ఒకకోటి రూపాయలకుపైగా ఖర్చుపెట్టడానికి యిప్పటి మన economy భరించలేదు. ఈ ప్రభుత్వము కేంద్రమునుంచి రు. 500 కోట్లు తేగలిగితే యిటువంటివి ఆలోచించవచ్చును. Consolidation of holdings కు రు 37 లక్షలు ఖర్చు చేయదలచారు ? ఇది తొందర ఏమి? Land reforms లో మనము ఒకపక్క స్త్రీలకు భాగము యిస్తున్నాము. పేదలకు భూమి పంచాలంటున్నాము. అవన్నీ కానిదే

ముందుగా consolidation ఎట్లా సంభవమవుతుంది consolidation అనేది శాస్త్రీయముగా మంచిదే కాని దానికి యీ రోజున రు 37 లక్షలు ఖర్చు చేసే పరిస్థితిలో లేము

ట్రాక్టర్స్ సప్లయిచేయుటకు రు 30 లక్షలు ఖర్చు చేయాలనుకున్నారు 30 బుల్‌డోజర్సు కొనుటకు రు 30 లక్షలు, hire-purchase పద్ధతిమీద 133 ట్రాక్టర్సుకు రు 30 లక్షలు, ఖర్చు అన్నారు బుల్‌డోజర్సుతో 240 వేల ఎకరాలు సాగులోకి తెస్తామన్నారు, ఎకరానికి రు 12½ అవుతోంది అయితే దీనికి పెట్రోల్ ఎంత అవుతుంది? అంతకంటె తేలికగా సాగుఅయ్యే భూమి ఉన్నది అది అయిదు, పది ఎకరాల చొ॥ యిచ్చి నీరు సప్లై చేస్తే, బుల్‌డోజర్సుతో చేసేదానికంటె, ఎక్కువ తేలికగా, ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది కావాలంటే ట్రాక్టర్సు పెద్దవారిని కొనుక్కోమనండి వాటి hire-purchase కొరకు 20 లక్షలు పెట్టుట అవసరంలేదు ఒక్కొక్క ట్రాక్టరు రు 15 వేలు అవుతుంది అది యిప్పుడు అవసరంలేదు ఇటువంటివి కొన్ని పెద్ద items గురించి చెప్పాను, చాల తగ్గించవచ్చును మా యొక్క అంచనా ప్రకారం యీ రకముగా రు 10, నుంచి 15 కోట్లవరకు మిగల్చవచ్చును—మీరాలం-జూ-కట్టుటకు రు 45 లక్షలు అన్నారు. మూడవ ప్రణాళికలో 24 లక్షలు మిగతాది నాల్గవ ప్రణాళికలోను ఖర్చు చేస్తామన్నారు మీరాలం చెరువు సిటీకి చాల దూరంగా ఉన్నది అంతదూరం పిల్లలు పోతారో లేదో అది వేరే సంగతి. ఏమయినప్పటికీ దానికి ఏ నాలుగయిదు లక్షలో ఇప్పుడు ఖర్చుచేసి, మిగతాది తరువాత ఖర్చుచేసుకొనవచ్చును అత్యవసరమైనవి ముందు తీసుకోవాలి నీటివసతులకోసం ఖర్చుపెట్టండి మైనర్ ఇర్రిగేషన్‌కు కేటాయించిన దానిలో ఒక్క దమ్మిడీ తగ్గించవద్దు Medium projects, major projects సందర్భంలో కొన్నికొన్ని ప్రధాన ప్రాజెక్ట్సు మూడవ ప్రణాళికలో మొదటిదశకూడ పూర్తిచేయకుండ నాల్గవ ప్రణాళికలోకి వెళ్ళే పరిస్థితి వస్తోంది. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకు రు. 45 కోట్లు కేటాయించారు. కాని మొదటిదశ పూర్తికావాలంటే యింకా 15 కోట్లు అయినా అదనంగా కేటాయించకపోతే, 1966 మార్చికి మొదటిదశ కూడ పూర్తికాదు. పూర్తి కావాలంటే అదనంగా 15 కోట్లు యివ్వాలి

నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకు అసలు అంచనా 91 కోట్ల రూపాయలు. ఈ సంవత్సరం ఆఖరుకు 40 కోట్లు ఖర్చుపెట్టటం పూర్తి అవుతుంది. మన ప్రభుత్వం ఇంకో ఆరుకోట్లు ఎక్కువ కేటాయించింది కాబట్టి, ఆ ఆరుకోట్లు ఇంకా ఖర్చుపెట్టవలసి ఉన్నది. ధరలు ఇట్లాగే ఉంటాయని ఆశించి మనం వ్యవహా

రిస్తున్నాము. ధరలు ఏమాత్రం పెరగవు అని మనం చెప్పలేము. ఇరిగేషన్‌పవర్ కమీషన్ ఖోస్లా అధ్యక్షతన సమావేశమై లేటెస్ట్‌గా ఒక రిపోర్టు ఇచ్చారు. ఆ రిపోర్టు పత్రికలకుకూడ ఇవ్వటం జరిగింది. "మీరు అంచనావేసిన 20 లక్షల ఎకరాలకు నీటి సదుపాయం కలుగజేయాలంటే, నాగార్జునసాగర్ డామ్ ఎత్తు 525 అడుగులు మాత్రమే కడితే చాలదు; 546 అడుగుల ఎత్తు కట్టాలి, 546 అడుగులఎత్తు డామ్ కడితేనే మీరు అనుకొన్న 26 లక్షల ఎకరాలు సాగులోకి వస్తుంది, 525 అడుగుల ఎత్తు మాత్రమే కడితే 13 లక్షల ఎకరాలు మాత్రమే సాగులోకి వస్తుంది" అని వారు తమ రిపోర్టులో పేర్కొనటం జరిగింది. కాబట్టి నాగార్జునసాగర్ డామ్ 546 అడుగుల ఎత్తు కట్టమని వారు సూచన చేశారు. వారు చేసిన చూచన అంగీకరిస్తే, డామ్ ఎత్తు పెంచేదానికి అదనంగా రెండున్నరకోట్ల రూపాయలు అవుతుంది దానిని ఇప్పుడు కట్టకుండా రెండు సంవత్సరాల తర్వాత కడితే, ఇంకా ఖర్చు పెరుగుతుంది. ఇంకా ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చవుతుంది, మూడుకోట్లో, నాలుగుకోట్లో ఖర్చవుతుంది. ఇంకా అదనంగా ఖర్చవుతుంది తప్పితే తక్కువకాదు. ఇప్పుడు పనిలోపని—అదికూడ కడితే తక్కువ ఖర్చుతో కట్టవచ్చును అన్నారు. కాబట్టి మనం పనిలో పనిగా అంత ఎత్తు డామ్‌ను కట్టుకోవలసివస్తుంది. రెండవదశలో కట్టదలచుకొన్న రెండు టనెల్స్‌ను యీ దశలోనే (మొదటిదశలోనే) కడితే మనకు కోటి రూపాయలు మిగులుతాయి. తర్వాత కడితే అదనంగా కోటి రూపాయలు ఖర్చు అవుతాయి కాబట్టి టనెల్స్ పనికూడ మనం ఇప్పుడే ప్రారంభించాలి. ఇంజనీర్స్ ఇంకోసంగతి కూడ చెబుతున్నారు. "మొదటి దశలో కాలవలుకట్టి, రెండవదశలో సిమెంట్ లైనింగ్ వేయాలంటే అందుకు చాలా ఖర్చు అవుతుంది, ఆ కాలవల్లో పదినెలలు నీరు ప్రవహిస్తుంది. రెండు నెలలలో సిమెంట్ లైనింగ్ వేయలేము, అప్పుడు సిమెంట్ లైనింగ్ వేయాలంటే కాలవలు కట్టేయాలి, తద్వారా పంటలు తగ్గించాలి, అదికూడ వేస్ట్‌క్రింద వస్తుంది మొదటిదశలో కాలవలను మునేరుదాకా తీసుకుపోదలచుకొన్నప్పుడు, వాటికి సిమెంట్ లైనింగ్‌కూడ మొదటి దశలోనేవేస్తే మంచిది"అని ఇంజనీర్స్ చెబుతున్నారు. నాగార్జునసాగర్ క్రింద 20 లక్షల ఎకరాలు సాగులోకి తేదలచుకోనప్పుడు దాని నిర్మాణానికి 91 కోట్లు మాత్రమే చాలవు. ఇంకా రెండున్నర కోట్లు అదనంగా డామ్ ఎత్తు పెంచటానికి కావాలి. కాలవలకు సిమెంట్ లైనింగ్ చేయటానికి మరికొంత డబ్బు అవసరము అవుతుంది. టనెల్స్‌కు కొంతడబ్బు ఖర్చు అవుతుంది. ధరలు ఏమీ పెరగకపోయినా — వీటన్నింటినీ పూర్తిచేయటానికి — నాగార్జునసాగర్ మొదటిదశ పూర్తిచేయటానికి మొత్తము 100 కోట్లు ఖర్చు అవుతుంది, ఇంకా 15 కోట్లు అయినా మన

ప్రభుత్వం కేటాయించకపోతే. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు మొదటిదశ పూర్తి కాదు. కాబట్టి నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు మొదటిదశను కంప్లీట్‌గా చేయటానికి అవసరమైన డబ్బును మన ప్రభుత్వం కేటాయించవలసి ఉంటుంది 15 కోట్లు అవసరమైన వంశధార ప్రాజెక్టుకు మూడు కోట్లు మాత్రం కేటాయిస్తున్నారు ఈ డబ్బుతో, మూడవ పంచవర్షప్రణాళిక కాలంలో ఆ ప్రాజెక్టును ఎట్లా పూర్తిచేయగలమో ఆలోచించండి రేపు ఒరిస్సాగవర్నమెంట్ ఎటువంటి అబ్జక్షన్స్ పెట్టకుండా ఉండటానికై 3 కోట్ల రూపాయలను కేటాయించటం - ఇన్స్యూర్ చేయటం-జరిగింది. ఆ డబ్బుతో వంశధారనుండి ఒక చుక్క నీరుకూడ రాదు మీడియమ్ ప్రాజెక్టుగా కట్టాలనుకొన్నప్పటికీ - పోచంపాడు ప్రాజెక్టుకై 4 కోట్లు మాత్రమే కేటాయిస్తున్నారు దీనికికూడ 15 కోట్లు కావలసి ఉంటుంది 15 కోట్లు కావలసినదానికి 4 కోట్లు మాత్రమె కేటాయిస్తున్నారు రేపు ఇతరప్రభుత్వాలు ఎటువంటి అటంకాలు చెప్పకుండా ఉండటానికై యీ నాలుగుకోట్లు ఇన్స్యూరెన్సుగా పెట్టటంతప్ప, ఆ డబ్బుతో పోచంపాడు ప్రాజెక్టు నిర్మించటం సాధ్యంకాదు "మేము నాలుగుకోట్లు దానికొరకు కేటాయించాము, మీరు అభ్యంతరం చెబితే, యీ నాలుగుకోట్లు మురిగిపోతుంది సుమా" అని చెప్పటం కొరకు అది పనికివస్తుంది తప్ప మరేమీ కాదు. తుంగభద్ర హైలెవెల్ ఛానల్‌కు - పులివెందల ఫస్ట్ ఫేజ్‌కు - 10 కోట్లు కేటాయించామన్నారు. ఇదివరకు దానికి అంచనా 13 కోట్లు వేశారు. అయితే ఇప్పుడు 10 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించామన్నారు. దానికి యీ పదికోట్లు అయినా ఇచ్చినందుకు సంతోషము దానిని పూర్తిచేయాలి అట్లాగే శ్రీశైలంకు ఎనిమిదికోట్లు కేటాయించారు ఈ ఐదేళ్ళలోపల నాగార్జునసాగర్‌నుండి విద్యుచ్ఛక్తిని తయారుచేయటానికి రెండు యూనిట్స్ కట్టాలనుకొన్నప్పుడు - లక్ష కిలోవాట్ల విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి చేయాలనుకొన్నప్పుడు అందుకు నాలుగున్నర కోట్లు ఖర్చు అవుతుందని ఖోస్లాకమిటీ రిపోర్టులో ఉంది. శ్రీశైలంకు కేటాయించిన 8 కోట్లలో నాలుగున్నరకోట్లు నాగార్జునసాగర్‌లో ఎలక్ట్రిసిటీ ఉత్పత్తి చేయటానికే ఖర్చవుతుంది మిగిలిన మూడున్నరకోట్లతో శ్రీశైలం ప్రాజెక్టుయొక్క డామ్‌కూడ రాదు మొత్తం శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు కంప్లీట్ చేయటానికి 55 కోట్లు కావాలని విద్యుచ్ఛక్తి డిపార్ట్‌మెంట్ ప్రకటించి నటువంటి చిన్న పుస్తకములో ఉన్నది "ఎలక్ట్రిసిటీ ప్రాజెక్ట్స్ ఇన్ ఆంధ్రప్రదేశ్" అన్న పుస్తకంలో ఉంది. కాని ఇప్పుడు మంత్రిగారు ఇచ్చిన పుస్తకంలో ఆఖరు పేజీలో స్పిల్ ఓవర్‌స్కీమ్సు క్రింద ఇచ్చినదాంట్లో - నాలుగవ ప్లాన్ క్రిందకు పోయే స్కీమ్సుక్రింద ఇచ్చినదాంట్లో - శ్రీశైలం ప్రాజెక్టుకు 35 కోట్ల, 36 లక్షలు కేటాయించ బడినట్లు చూపించారు. ఇప్పుడు

దానికి 8 కోట్లు కేటాయిస్తున్నారు. నాలుగవ పంచవర్షప్రణాళికలో దాని కొరకు 27 కోట్ల 36 లక్షలు ఖర్చుపెడతామని అంటున్నారు. ఎలక్ట్రిసిటీ ప్రాజెక్ట్సు ఇన్ ఆంధ్రప్రదేశ్ అన్న పుస్తకంలో శ్రీశైలం ప్రాజెక్టుకు 54 కోట్లు ఖర్చు అవుతుందని చెప్పారు ఇప్పుడు 35 కోట్లు మాత్రమే అవుతుంది అంటున్నారు. ఇందులో 20 కోట్లు తేడా ఉన్నది. ఆ సంగతి అట్లా వదలిపెట్టినప్పటికీ,—ఇప్పుడు దీనిలో శ్రీశైలం ప్రాజెక్టుకు 8 కోట్లు కేటాయించటం జరిగింది. నాగార్జునసాగర్ డామ్ పెరిగేకొద్దీ విద్యుచ్ఛక్తి తయారు చేసుకోవచ్చును, అందుకు ప్రయత్నం చేయాలి—అని ఖోస్లాకమిటీ రికమెండ్ చేసిన దానిని మన ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. ఆ ఎనిమిదికోట్లలో నాలుగుకోట్లు నాగార్జునసాగర్ వద్ద విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తికోసం ఖర్చు పెడతారు మిగిలిన 4 కోట్లు శ్రీశైలం డామ్ కట్టేదానికోసం ఖర్చుపెడతారు ఈ రెండూ కంబైన్ చేసి "ఇన్ కన్‌జక్షన్ విత్ నాగార్జునసాగర్ హైడ్రో ఎలక్ట్రిసిటీ స్కీము" అని పెట్టి శ్రీశైలంకు కేటాయించిన 8 కోట్లలో నాలుగుకోట్లు నాగార్జునసాగర్ వద్ద ఎలక్ట్రిసిటీ ఉత్పత్తికొరకు ఖర్చుపెట్టి, మిగిలిన 4 కోట్లు శ్రీశైలం డామ్ కట్టుటకు ఖర్చు పెడతారు, అని చెప్పటం జరుగుతోంది. కాని ఆ నాలుగు లేక ఐదుకోట్లతో డామ్ కట్టటం సాధ్యం కాదు ఆ ఐదు కోట్లు ఒక ఇన్సూర్యెన్సుగా చూపించటం జరుగుతోంది అన్నమాట. వంశధారకు 3 కోట్లు, పోచంపాడుకు 4 కోట్లు, - యీ విధంగా కేటాయించినందువల్ల మనకు ప్రయోజనం లేదు మనకు ఉపయోగకరంగా ఉండేరీతిగా మనం ప్లాను ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. ఇతర ప్రభుత్వాలు వచ్చి మనలను ఎక్కడ మింగేస్తారో — అనే బేసెస్‌తో, అన్నింటికి ఇన్సూర్యెన్సు చేసుకుంటూ పోతూంటే, మనం దివాళా తీసే స్థితికి వస్తాము ఈ పద్ధతిలో పోతే – మనం శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు కంప్లీట్ చేయగలమని నేను అనుకోవటం లేదు. కాని మనం వంశధార, పోచంపాడు ప్రాజెక్టులను మూడవపంచవర్షప్రణాళికలో కంప్లీట్ చేయవచ్చును. దానికి అదనంగా ఒక్కొక్కదానికి 11, 12 కోట్లు - మొత్తము 23 కోట్లు కేటాయిస్తే సరిపోతుంది. మిగిలిన మీడియమ్, మైనర్ ప్రాజెక్టులు కట్టకుండా, ఇందాక నేను చెప్పిన కొన్ని స్కీమ్సు తగ్గించి 25 కోట్ల రూపాయలు అదనంగా కేటాయించి. యీ రెండు ప్రాజెక్టులను (వంశధార పోచంపాడు) పూర్తిచేయటానికి పూనుకోండి అన్నది నా పాయింట్. కోళ్ళజాతులే కాకుండా, గొఱ్ఱెలు మేకలేకాకుండా, పందుల పెంపకానికి సంబంధించిన స్కీములకుకూడ కొంత డబ్బు కేటాయించారు. పందుల పెంపకానికి పదిలక్షలు కేటాయించారు. పందులను పెంచి - అవి మనుష్యులను తినేటట్లు చేయకుండా - ఆ డబ్బును నీటివనరులకై ఖర్చుపెడితే ఉపయోగ

కరంగా ఉంటుంది. ఈ విషయాన్ని జాగ్రత్తగా పరిశీలన చేయమని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

విద్యుచ్ఛక్తి item తీసుకుంటే-రామగుండం extension కొత్తగూడెం థర్మల్ స్టేషన్, సీలేరు వీటన్నిటిని complete చేసే దానికి కావలసిన డబ్బు కేటాయించినందుకు చాలా సంతోషం శ్రీశైలంలో పెట్టినది 3, 4 కోట్లకన్నా అదనంగా లేదు అదికూడ insurance కోసం తప్పితే ఇంకొకటి ఏమికాదు దానికి నాకేమి అభ్యంతరంలేదు Rural electrification కోసం 9,25,00,000 రూపాయలు కేటాయిస్తున్నారు. అది చాలదు. కాని డబ్బు ఎక్కడనుంచి తెస్తారు అంటే నాకేమి మార్గం కనబడలేదు. మెట్టప్రాంతాలలో నీటివసతులు లేనటువంటిచోట వెనువెంటనే నీటివసతులు కలుగజేయడానికి వీలులేనిచోట బావులు ఉంటే ఆ నీటిని pump చేసుకునే దానికోసం వెంటనే electricity ఇవ్వాలి ఖచ్చితమైన లెక్కలు దొరకలేదు గాని షుమారు 5 వేలకన్నా ఎక్కువ electric pumps లేవు అని నాయొక్క అంచనా.

(Mr. Speaker in the Chair)

మద్రాసు రాష్ట్రంలో 1,20,000 electric pumps యిచ్చి 100 కి 43 పాళ్ళు వ్యవసాయం చేయగలుగుతున్నారు అక్కడ సామాన్య రైతుకు ఆ motors మొదలయినవి ప్రభుత్వమే తెచ్చియిచ్చి క్రమేణ వాయిదాల పద్ధతి మీద వసూలు చేస్తున్నారు కనుక ఆ పద్ధతి ప్రకారం చేయడానికి మన ప్రభుత్వము కూడ ప్రయత్నించాల్సి ఉంటుంది. Rural electrification కు సంబంధించి మిగిలిన స్కీములలో ఏవైన కొద్ది మార్పులు చేస్తే చేయవచ్చు. బలిమెల, గుంటువాడ గురించి ప్రభుత్వం జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలని ఇదివరకే చెప్పాను ఆలోచిస్తామని ప్రభుత్వం తరఫున P.W.D. మంత్రిగారు చెప్పారు 4 కోట్ల రూపాయలు national grid కొరకు కేటాయిస్తున్నారు. భారతదేశం అంతా ఒక్కటే. ఒక రాష్ట్రంలో విద్యుచ్ఛక్తి తక్కువ అయితే ఇంకో రాష్ట్రానికి విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేసేదానికొరకు, ఏదైన accident వల్ల ఒక రాష్ట్రంలో తగ్గితే essential గా ఉన్నవాటిని పాడుచేయకుండా ఉండేదానికోసం grid అవసరం అని ఒప్పుకుంటాను. కాని ఈ national grid ఎక్కడనుంచి వస్తుంది? మైసూరునుంచి సారావతిలో 10 లక్షల కిలోవాట్ల విద్యుచ్ఛక్తి తయారు అవుతున్నది. దానినుంచి మద్రాసుకు, మద్రాసు నుంచి మనకు యిస్తారట. సారావతి నుంచి సరాసరి మనకు ఇవ్వరట. అంటే అర్థం ఏమిటి? మైసూరులో అదనంగా విద్యుచ్ఛక్తి ఉంటే మద్రాసు వాళ్ళకు బోను మిగిలితే మనకు ఇస్తారు. అందు కోసం lines వేస్తాము. ఈ lines వేసే దానికి అయ్యే ఖర్చులో మన వంతు

4 కోట్లు అని అంటున్నారు. 10 లక్షల కిలోవాట్ల విద్యుచ్ఛక్తి తయారు ఐతే మనకు ఒక లక్ష కిలోవాట్లు అయినా ఇస్తారా? యివ్వరు. 50 వేల కిలోవాట్లు ఇస్తారు ఎప్పుడో ఏదో ఆకస్మికంగా వచ్చినప్పుడు సర్దుకోడానికి రాబోయే ప్రణాళికలో 4 కోట్లు యిచ్చుకోవడంలో అర్థంలేదు. తప్పనిసరిగా గవర్నమెంటు ఆ పద్దును తీసివేసి ఆ 4 కోట్లనుకూడ rural electrification కోసం ఖర్చు పెడితే బాగుంటుంది Central Government ను national grid కోసం ఖర్చుపెట్టి చేయమనండి కాని అసలే తక్కువగా ఉన్నదానిలో 5 కోట్లు తీసి మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఏ మాత్రం ఉపయోగంలేని national grid కోసం ఖర్చు పెట్టడం న్యాయం కాదు.

POINT OF ORDER

re: The Andhra Pradesh Preservation of Private Forests (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1960.

మిస్టర్ స్పీకర్ : నిన్న ఏదో ruling కావాలన్నారట ఏమిటి అది ?

*ఉపముఖ్యమంత్రి (శ్రీ కె. వి. రంగారెడ్డి): అధ్యక్షా, నేను ప్రవేశపెట్టిన బిల్లుగురించి సుందరయ్యగారు point of order raise చేసినారు. వారు 4 విషయాలు చెప్పినారు (1) సెషన్‌కొరకు summon జారీ అయిన తరువాత ordinance జారీ చేసినారు. కనుక అది సరైనదికాదు. (2) 18 August 1960 వ తేదీన గెజిట్‌లో ఈ బిల్లు ప్రకటింపబడ్డది. దానితరువాత ఈ అసెంబ్లీ prorogue అయిపోయింది కనుక ఈ బిల్లు cancel అయిపోయింది. మళ్ళీ క్రొత్తగా ప్రవేశపెట్టవలసి ఉన్నది. క్రొత్తగా ప్రవేశపెట్టలేదు కనుక యిప్పుడు ఈ బిల్లుమీద చర్చ జరుగజాలదు. (3) గెజిట్‌లో ఏదైతే ప్రకటించబడినదో దానిలో తేదీలేదు కనుక అదికూడ సరైనపద్ధతికాదు. (4) అసెంబ్లీ ప్రారంభమైన మొదటిరోజున యిది ప్రవేశపెట్టవలసి ఉండెను వారికి copies మొదలైనవి యివ్వవలసి ఉండెను, అది జరగలేదు కనుక ఈ బిల్లుమీద చర్చ జరిగేటందుకు వీలులేదు అన్నారు. నేను ఈ 4 పాయింట్లకు ప్రత్యుత్తరం మనవిచేస్తున్నాను Constitution Section 213 Sub-section (2) లో అసెంబ్లీ కౌన్సిలు రెండూ సెషన్‌లో ఉన్నప్పుడు ప్రవేశపెట్టకూడదు గాని అవి రెండూ సెషన్‌లో లేనప్పుడు ప్రవేశపెట్టవచ్చునని స్పష్టంగా చెప్పబడ్డది. Summon జారీ అయినంతమాత్రాన ordinance issue చేయకూడదని అందులో ఎక్కడా చెప్పబడలేదు. 18 August 1960 వ తేదీన బిల్లు ప్రకటింపబడ్డది. Prorogation అయిన తరువాత అది cancel అవుతుందని ఎక్కడా లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ బిల్లు ఎప్పుడు ప్రకటింపబడింది ?

Sri K. V. Ranga Reddy: 18th August, 1960.

మిస్టర్ స్పీకర్ : Ordinance ఎప్పుడు వచ్చినది ?

శ్రీ కె. వి. రంగారెడ్డి 28-11-1960.

మిస్టర్ స్పీకర్ మళ్ళీ బిల్లు ఎప్పుడు ప్రవేశపెట్టారు ?

Sri K. V. Ranga Reddy: 1st December, 1960.

మిస్టర్ స్పీకర్ : Prorogation ఎప్పుడు అయింది ?

శ్రీ కె వి. రంగారెడ్డి . 26-9-1960.

Mr. Speaker. You have to introduce the Bill in the Assembly. As a preliminary step for introduction you have to ask for permission, but if the Bill is published in the Gazette leave for permission is dispensed with. Therefore, the Bill can be introduced straightaway and after the Bill is introduced you can move for first reading, second reading, third reading and so on.

Here, the Bill was first published on 18th August 1960; prorogation took place on 26th September 1960. The question is: what is the effect of the prorogation? Rule 36(b) says:

"On the prorogation of a session, all pending notices shall lapse except those in respect of statutory motions, motions for amendment of rules, motions, the consideration of which has been adjourned to the next session, questions for which answers have been received and Bills which have been introduced. Such Bills shall be carried over to the list of business for the next session from the stage reached by them in the expiring session."

Therefore pending notices shall lapse. There is no question about it. But notwithstanding anything contained in these rules, if fresh notice is given in respect of a motion or Bill which has lapsed, it shall

not be necessary to send a copy of such motion or Bill along with such notice. Does it dispense with fresh publication? That is the first point I want to know. Here is a Bill that has lapsed. Prorogation came and made the Bill to lapse. Afterwards you summoned the Assembly. When you summoned the Assembly you can give a fresh notice. Fresh notice is given in respect of a motion or a Bill that has lapsed but it shall not be necessary to send a copy of such motion or bill. The most relevant question is, have you to publish it again or can you merely give notice that you are proceeding from the next stage. The first stage is publication. With publication, you dispense with the motion for asking for leave. So, one stage is passed. Now when you give notice, it may not be necessary to send a copy of the bill, but can you say that your publication stands? Can you merely give a notice that you renew the Bill. This is the wording in the rule:

"Notwithstanding anything contained in these rules, if fresh notice is given in respect of a motion or Bill which has lapsed, it shall not be necessary to send a copy of such motion or Bill along with such notice."

So simply if you say that you renew, will the previous procedure that had taken place before the prorogation remain valid and continues in force or have you to give a fresh application that you want the bill to be published and all that. This is the doubt. When there is no necessity for giving a copy of the Bill, why should it be published again and copies distributed. When you say that it shall not be necessary to send a copy of the motion or bill along with the notice, I do not know if the previous copy that is given is enough. Merely because copies are enough, does it dispense with the first stage of the proceeding of the Bill. That is the first question. The second question is this. An Ordinance is passed. Ordinance is as good as an Act under the Constitution. Article 213 (2) of the Constitution reads thus:

"An Ordinance promulgated under this Article shall have the same force and effect as an Act of

the Legislature of the State assented to by the Governor"

There may be doubt with regard to the effect of prorogation or with regard to the necessity of publishing the bill again in the Gazette, but what does the Government say now? The Bill was there started. The Bill was published with the permission of the Speaker i e., asking for leave to introduce the Bill is dispensed with. At that stage the Governor may pass an Ordinance. An Ordinance promulgated shall have the same force and effect as an Act of the Legislature of the State assented to by the Governor. Therefore what is the effect of this new Act upon that procedure? Does the previous action still remain in force even after the passing of the Ordinance? A new Act is come. After the Ordinance is passed, what should you do? Should you not publish the Bill again, start again, take permission of the Speaker again and say that you do not ask for leave but only want to introduce the Bill. This is the most important thing. The first portion may be doubtful but with regard to the second part I want both sides to argue. If the new Act removes the whole thing, then you have to give a fresh publication. You have to publish it again in the Gazette with the permission of the Speaker and start the Bill anew altogether. So that is the position. The Government and the Opposition will please argue on the above points. Let us have a clear vision of the law. Therefore, what I want is, if the Act is passed, whether the old procedure stands at that stage and whether you can carry on from that stage. It is admitted that the Government has not published the Bill again in the Gazette. Let the Government answer first.

శ్రీ పి. సుందరయ్య. అధ్యక్షా, మీరు రైజ్‌చేసిన రెండు పాయింట్స్ గాకుండా నాది మరొక పాయింట్‌కూడా వున్నది. అసలు ఈ ఆర్డినెన్సు అల్ట్రావైర్స్ అనేది నాపాయింట్.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అల్ట్రావైర్స్‌అయితే మీకేమీ వుండదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : అది నిజమే. నాపాయింట్ ఏమిటో పూర్తిగా వినండి.

Mr. Speaker: If you say that the Ordinance is ultra vires, there is no Act. The only question is what is the effect of prorogation. Then what should you do after prorogation? Should you publish again or can you continue. Supposing I say you need not publish the bill, then there is an end of the matter. Do you stand on your point that the Ordinance is ultra vires?

Sri P. Sundarayya: If the Government accepts that it is ultra vires and if you give a ruling to that effect . .

Mr. Speaker: Why should I give a ruling?

పి. సుందరయ్య . నేను ఈ పాయింటు raise చేసేటప్పుడు మీరు చెప్పేది కూడ నాదృష్టిలో ఉన్నది మీరుచెప్పే పాయింటుకూడ అర్థం అయిందనుకోండి. నేను యీపాయింటు ఎందుకు తెస్తున్నానంటే ఆర్డినెన్సు ultravires అయినప్పుడు ఆగస్టునెలలో introduce చేసిన బిల్లు automaticగా discuss చేయడానికి అభ్యంతరం లేదనే పాయింటు వస్తుంది. మీరు రెండేండ్లనాడు ఒక రూలింగు యిచ్చారు. శాసనసభను పిలిచినతరువాత minor Bills విషయంలోకూడ ఆర్డినెన్సు జారీచేయడమనేది పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయంకాదని మీరు చెప్పడం జరిగింది. అప్పుడు sitting అంటే ఏమిటి అనే విషయమై discussion కూడ జరిగింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : 'Sitting' అంటే 'summoning'.

శ్రీ పి. సుందరయ్య: అప్పుడు 'summoning'అనేది కాకుండా actualగా కూర్చుంటేనే అనే రకంగా మీరు చెప్పారు. ఏమైనా ప్రభుత్వం సమావేశానికి పిలిచిన తరువాత ఆర్డినెన్సు ఇవ్వకుండా వుండాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ · ఈ particular case లో...

శ్రీ పి. సుందరయ్య : నవంబరు 15 ఆ ప్రాంతంలో పిలిచారు. నవంబరు 28 న సమావేశం అవ్వాలన్నారు. అటువంటప్పుడు నవంబరు 28 న ఆర్డినెన్సు జారీచేయడ మనేది మీ రిచ్చిన రూలింగుకే వ్యతిరేకం. ఇది పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయానికి విరుద్ధం. Constitutional గా అవకాశం ఉందా. లేదా

అంటే లేదని మీరు అప్పుడు రూలింగు యిచ్చారు నేనిప్పుడు దానిని reopen చేయదలచుకోలేదు. ఆర్డినెన్సు పాస్ చేయించకుండా ఉండడం మంచిదని అప్పుడు తమరు చెప్పారు ఇప్పుడు ప్రభుత్వంవారు దానిని బుట్టదాఖలా చేశారు. ఇదివరకు వారంరోజుల ముందుగానైనా జారీచేశారు, ఇప్పుడు 28 న సమావేశమవుతూంటే 26న ఆర్డినెన్సు పాస్‌చేశారు. మాకు హక్కు ఉంటుంది కాబట్టి చేసుకుంటాము అని వారంటే అది లెజిస్లేటివ్ పవర్ ఉండే శాసన సభకు తక్కువ గౌరవం చూపడం, executive లెజిస్లేచరును usurp చేయడము జరుగుతోందని చెప్పవలసి ఉంటుంది.

అసెంబ్లీ సమావేశము అయిన మొదటి రోజుననే అంతకు ముందు promulgate చేసిన ఆర్డినెన్సును Table మీద ఉంచాలనేది కూడ పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయం. ఈ విషయంకూడ తమరు రెండేళ్లనాడు reiterate చేశారు మనం 28 నవంబరు మధ్యాహ్నం 4-00 గం.లకు సమావేశమైనాము. ఇంతవరకు Table మీద పెట్టలేదు, లైబ్రరీలో పెట్టలేదు. అసలు ఆఫీసుకే 1 వ తేదీన వచ్చిందనుకొంటాను. మాకు నిన్న యిచ్చారు. Table మీద పెట్టినట్లు ఏ మంత్రిగారూ చెప్పలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : Table మీద పెట్టితే, నాకు నోటీసు యివ్వాలికదా! Table మీద పెట్టలేదు. రేపు ప్రశ్నలకాలం కాగానే తీసుకుందాము. రేపు ఉదయం 9-00 గంటలవరకు వాయిదా వేస్తున్నాను.

(The House then adjourned)